అష్టావధానం

కె.బి.యస్. కుమార్

దత్తపది మార్కండేయ శర్మ పేరు విననివారు సాహిత్యంలో గాని లలితకళల్లో గాని కనీసం ప్రవేశం కూడ కలిగినవారు కాదని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

మార్కండేయశర్మ అష్టావధాని.

లలితకళల్లో కవిత్వం మొట్టమొదటిగా చెప్పుకో దగ్గది. సాహితీ విలువలు పుష్కలంగా కలిగున్నదే అష్టావధానం.

అష్టావధానం అంటే యెనిమిది విషయాల్లో ఏకాగ్రత కలిగుండటం అని అర్థం. ఎనిమిది విషయాల్లో ఏకాగ్రత కలిగినవాడు కాబట్టి అష్టావధానంచేసే వ్యక్తిని 'అష్టావధాని' అంటారు.

అష్టావధానికి ఏకాగ్రత, సమయస్ఫూర్తి, సాహితీ పరిజ్ఞానం, చాతుర్యం-నాలుగు ఆభరణాలుగా వుండాలి. వీటిలో ఏది లోపించినా అతడు అష్టావధానిగా రాణించ లేడు.

మార్కండేయశర్మ యిప్పటికే రాష్ట్రంలోని పలు చోట్ల వందకుపైగా కార్యక్రమాలిచ్చాడు. ప్రతిచోటా ప్రశంసలందుకున్నాడు.

సాహిత్యానికి సంబంధించిన యే గోష్ఠి జరిగినా, యే సదస్సు జరిగినా ఎక్కడ కవి సమ్మేళనం జరిగినా చివరగా దత్తపది మార్కండేయశర్మ అష్టావధానంతో అది ముగియాలి.

అప్పుడే ప్రేక్షకులు చివరి వరకూ కూచుంటారు.

యివాళ్టి కార్యక్రమంకూడా అదే!!

"క్రయిమ్ గ్లామర్" డిటెక్టివ్ సాహితీ వినీలాకాశంలో ఇటీవలే వెలసిన మరో తార. ప్రారంభ సంచిక వెలసిన నాలుగు మాసాల్లోనే ఆర్థికంగానూ సామాజికంగానూ బాగా నిలద్రొక్కుకుంది.

ఉగాది పండగ ఒక మాస ముందనగా 'క్రయిమ్ గ్లామర్' ఎడిటర్ కి క్రొత్త పద్ధతిలో తన పత్రిక తరఫున మార్కండేయశర్మ అష్టావధానం ఏర్పాటు చెయ్యాలన్న సంకల్పం కలిగింది.

వెంటనే స్వయంగా వెళ్ళి కలుసుకొని, మాట్లాడి డేట్ ఫిక్స్ చేయించుకున్నాడు. అప్పటికి 'క్రయిమ్ గ్లామర్' అయిదవ సంచిక ప్రింటింగ్ లో వుంది. విడుదలయ్యే నాటికి అందులో 'క్రయిమ్ గ్లామర్ తో అష్టావధానం' అన్న ప్రకటనతో మేటర్ బాక్స్-కట్టబడి—ప్రచురించబడింది.

• • •

సభాస్థలి రంగుబట్టలతో అట్టహాసంగా వెలిగిపోతోంది.

క్రయిమ్ గ్లామర్ 'తో' అష్టావధానం యేమిటా అన్న ఉత్కంఠతో పండితులూ పామరులేకాక క్రయిమ్ రచ

యితలూ రచయిత్రులూ క్రయిమ్‌గ్లామర్ మరియు ఇతర డిటెక్టివ్ మాసపత్రికల పాఠకులూ చందాదారులూ తండోపతండాలుగా రవీంద్రభారతికి తరలివచ్చారు.

కార్యక్రమానికి ప్రముఖ డిటెక్టివ్ మాసపత్రిక 'అపస' ఎడిటర్ రెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగా, ప్రముఖ డిటెక్టివ్ శ్రీ జలంధర్ ముఖ్య అతిధిగా ఆహ్వానింపబడి వేదిక నలంకరించారు.

ప్రముఖ గాయని, వర్ధమాన రచయిత్రి కుమారి యామిని ప్రార్థనానంతరం అధ్యక్షుని తొలిపలుకులు:

శ్రీ రెడ్డి శేచారు.

"....సాహిత్యం మనిషిని సంతోష పెడుతుంది. ఉత్తేజితుణ్ని చేస్తుంది. విజ్ఞానసంపదని అందిస్తుంది. ఏ విషయమైనా సాహిత్యం ఐతకలిపే త్వరగా అవగాహన కలుగుతుంది. వ్యాకరణాన్ని నేరుగా చదవటానికి ఆసక్తి కనబరచని పాఠకుడు పైతం — అదే వ్యాకరణాన్ని చక్కని సాహిత్యంలో పొదిగి అందించగలిగితే— ఉత్సాహంగా చదవటాని కుబలాట పడతాడు.

"....ఈనాటి కార్యక్రమం ఉగాది సందర్భంగా యేర్పాటు చెయ్యబడినా ఓ క్రయిమ్ పత్రిక అధ్వర్యంలో నిర్వహించబడటం, ఇందులోని అంశాలుకూడ క్రయిమ్‌కి సంబంధించినవే అయ్యుండటం విశేషమే కాదు; ముదావహం కూడ.

"ఈ సందర్భంగా మిత్రుడు, క్రయిమ్‌గ్లామర్ సంపాదకుడు అయిన శ్రీ కందుకూరి జయరామరాజా నభినందిస్తున్నాను.

"....మాసపత్రిక సాపనే సాహసకార్యం. అందునా క్రయిమ్ పత్రికైతే మరీను! ఎందుకంటే ఇందులోని

సాధక బాధకాలు నాకు బాగా తెలుసు. అయినా చలించకుండా ఒక విధంగా తెగువతనంతో ఈ సాహస కార్యాన్ని చేపట్టి, సఫలీకృతుడైన మిత్రుడు 'రాజు'ని మనసారా అభినందిస్తున్నాను. మంచి క్రయిమ్ సాహిత్యాన్నందిస్తూ 'క్రయిమ్‌గ్లామర్' మాసపత్రిక అచిర కాలంలోనే కీర్తి శిఖరాల్ని అధిరోహించాలని ఆకాంక్షిస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను...."

సభలో చప్పట్లు మారుమ్రోగాయి.

తర్వాత ముఖ్య అతిథి తొలిపలుకులు:

డిటెక్టివ్ జలంధర్ లేచాడు.

"....లలితకళల్లో సాహిత్యానికి తొలిస్థానమున్నట్టే సాహిత్యంలో అష్టావదానానికి తొలిస్థానముంది. సాహితీ విలువల్ని సమగ్రంగా కలిగున్నదే అష్టావధానం!

"ఇది అష్టావధానమే కాదు, ఒకరకంగా అష్టావదానమే! అష్టావదానమంటే ఎనిమిది విషయాల్లో ఏకాగ్రత కలిగుండటం అయితే 'అష్టావదానం' అంటే ఎనిమిదిమంది చేత చంపబడటం అన్నమాట! అంటే ఎనిమిదిమంది పృచ్ఛకులు కల్సి సాహిత్యాన్ని ఎనిమిది రకాల ఆయుధాలుగా పంచుకొని అష్టావధానిపై దాడిచేస్తారు. కోర్టులో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌కీ, డిఫెన్స్ లాయర్‌కీ మధ్య జరిగే పోరాటంలాంటిదే యిది కూడ!!

"ఆ దాడిని ఎదుర్కోవాలి అష్టావధాని, విజయం సాధించాలి.

"అష్టావధానిగా శ్రీ శర్మ విజయాలు నేను పలుమార్లు పత్రికల్లో చూశాను. ప్రత్యక్షంగా చూడటం ఇదే తొలిసారి, అందుకవకాశం కల్పించిన క్రయిమ్ గ్లామర్ యాజమాన్యం వారికి ధన్యవాదాలు తెలియ

చేస్తూ ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను...."

సభ మరోసారి మార్మోగింది.

చేతులు జోడించి సభకి నమస్కారం చేస్తూ లేచాడు అష్టావధాని.

వయసు ముప్ఫయ్ అయిదుకి మించి వుండవు. అజాను బాహువు, స్ఫురద్రూపని చూడగానే తెల్సిపోతుంది. సాహితీ విజ్ఞానల్ని పుష్కలంగా కలిగున్న అతని వదనం వర్చస్సుతో వెలిగిపోతోంది. చురుకైన కళ్ళు అతనిలోవున్న విజ్ఞానసంపదని మరింతగా ప్రస్ఫుటం చేస్తున్నాయి.

అందమైన నల్లని నొక్కుల జుత్తు, ఎప్పుడూ తెల్లని ప్యాంటు, తెల్లని ఫుల్ షర్టులో వుండే అతడు ఈనాడు తెల్లని గ్లాస్కో పంచె, తెల్లని లాల్చీలో మరింత అందంగా, హుందాగా అగుపిస్తున్నాడు.

సభలో సూదిపడితే వినిపించేంతటి నిశ్శబ్దం ఆవరించుకుంది. అష్టావధాని కంచుకంఠం ఖంగున పలికింది:

" సాహితీమాత పుత్రునిగా నన్నభిమానించి ఆదరిస్తోన్న సోదరులందరికీ నా ధన్యవాదాలు.... 'రసో వై సః' అన్నది వేదవాక్యం. రసమయే భగవంతుడు అని దానర్థం. అందులో కవిత్వం కళాసర్వస్వం. విశ్వశ్రోతస్విని సమ్యక్సంగమం ఈ కవిత్వమే!

"అందుకే సహజ పాండిత్య బిరుదాంకితుడూ భక్తి మయూరుడూ అయిన బమ్మెర పోతన సరస్వతిని పటుత్వ మహత్వ కవిత్వము నే ఇమ్మని ప్రార్థించి, సరస్వతికీ, సారస్వతానికీ సమైక్యం సందర్శింపజేశాడు. ఆనాటి కవితా సారస్వతం కాలక్రమేణా వివిధ సోయగాల్ని సంతరించుకుంటూ ప్రబంధ కాలానికి యవ్వనవతియై, ఆధునిక

కాలంలో 'అవధాన ప్రక్రియ'గా రూపొంది, రసజ్ఞులకే కాక సర్వజనులకూ ఆదరణార్హమైంది.

"అష్టావధానం 'మనస్వి'కి అనిర్వచనీయానందాన్ని, 'తపస్వి'కి ఆత్మానందాన్ని, 'జిజ్ఞాసువు'కి ఉత్సాహాన్ని అందిస్తుంది. ఒక్కసారి ఈ ప్రక్రియను అవలోకనగా గమనించినా ఆకర్షింపబడక మానదు.

"ఇలాంటి అవధాన ప్రక్రియలో అవధానితోబాటు మరి ఎనిమిదిమంది భాగం పంచుకుంటారు. ఈ ఎనిమిది మందినీ 'పృచ్ఛకులు' అంటారు. అంటే 'ప్రశ్నించేవారు' అని అర్థం. అష్టావధానంలోని ఎనిమిది అంశాలకీ వీరు అధిపతులుగా వుండి, అవధానిని నడిపిస్తారు.

"ఆ అంశాలేమిటో—వాటి నిర్వాహకులెవరో—మీకందిన కరపత్రాలు చదివిన మీరు తెల్సుకొని వుంటారు మరికొన్ని క్షణాలు మీరు దయతో సావధానంగా వుండి అవ్యవధానంగా ప్రారంభమయ్యే నా అవధానాన్ని కళాహృదయంతో అవధరించవలసిందిగా విన్నవిస్తున్నాను...."

సభలో కరతాళ ధ్వనులు మిన్నుముట్టాయి.

2

గడ్డం క్రింద చెయ్యాన్చుకొని ఆలోచిస్తోంది కమిలిని. నిన్నటి అష్టావధానంతో తన భర్త మరో మెట్టు పైకెక్కాడు.

కళ అనేది ఒక వరం. అది అందరికీ అబ్బేదికాదు. పూర్వజన్మ సుకృతం అది. కళాకారుడు కావటం తన భర్త పూర్వజన్మ సుకృతం అయితే ఆయనకి భార్య కావటం తన పూర్వజన్మ సుకృతం!

....నగరంలో ఎన్నిసార్లు తన భర్త అష్టావధాన కార్యక్రమాలు జరిగినా తనూ హాజరవుతూ వచ్చింది. కాని నిన్నటి కార్యక్రమం వాటన్నిటికీ భిన్నంగా కొంగ్రొత్త ధోరణిలో మొదలై దిగ్విజయంగా ముగిసింది.

ఉగాదినాడు హాస్యాలూ మరణాలూ మొదలైన అంశాలతో కార్యక్రమం నడిచిందన్న అసంతృప్తి కొద్దిగా వున్నా అది లెక్కలోనికి రాని విషయం.

ఎందుకంటే అందరికీ నిన్న ఉగాదైతే తమకిమాత్రం యివాళ!!

కారణం యివాళ తమ పెళ్ళిరోజు!!

మామూలుగా అయితే ప్రతి సంవత్సరం మేరేజ్ ఏనివర్సరీదేనాడు యిద్దరూ శెలవుపెట్టి యింటి దగ్గర ఆనందంగా గడపాల్సిన రోజు! కాని వారికి కాలేజీలో పనుండటంతో లీవ్ పెట్టలేకపోయారు.

తనూ ఇంట్లో వుండి చేసేదేమీ లేక—కాలేజీకి వచ్చేసింది.

వారు గవర్నమెంట్ ఆర్ట్స్ కాలేజీలో లెక్చరరు.

తను వుమెన్స్ కాలేజీలో లెక్చరరు.

ఇంకా సంతానం కాలేదు. ఇప్పుడప్పుడే కావాలనుకో లేదు కూడా!

....టైము చూసుకుంది కమలిని. సాయంత్రం నాలుగు కావస్తోంది. పర్మిషను తీసుకొని వచ్చేస్తానన్నారాయన. ఎందుకు రాలేదు??

ఫోన్ చేద్దామని లేచింది.

ఎదురొచ్చాడు అటెండర్ రామయ్య.

"అయ్యగారొచ్చారా తాతా?" అడిగింది.

ఘోరమన్నాడు రామయ్య.

విషయం విని కెవ్వున కేక వేసింది కమలిని.

* * *

అదిరిపడ్డాడు డిటెక్టివ్ జలంధర్.

"వాట్....చక్రవర్తీ!! ఎ....ఏమిటి నువ్వంటున్నది?"
జలంధర్ నమ్మలేకపోతున్నాడు. చక్రవర్తి జోక్ చేస్తోంటే ఎంత బావుణ్ను అనుకున్నాడు. జారిపడబోతున్న రిసీవర్ని అదిమి పట్టుకున్నాడు.

"....అవును. దత్తపది మార్కండేయ శర్మ హత్య చెయ్యబడ్డాడు...." అవతల్నుండి బాధగా చెప్పాడు క్రయింబ్రాంచ్ ఇన్స్పెక్టర్ చక్రవర్తి.

"మై గాడ్! యిది....వూహించని వార్త. జరగరాని సంఘటన!!"

"త్వరగా ఆనందనగర్ కాలనీ సెవెన్ రోడ్స్ సెంటర్కి వెంటనే బయలుదేరి రా." అవతల క్లిక్ మంది.

జలంధర్ మెదడు మొద్దుబారిపోయింది. నిన్న రవీంద్ర భారతిలో అతని అష్టావధానం, ఆ కరతాళ ధ్వనులు ఇంకా తన హృదయఫలకం నుండి చెదిరిపోలేదు. చెవుల్లో గింగురుమంటూనే వున్నాయి. ఇంతలోనే ఎంతటి దుర్వార్త!?

అప్రయత్నంగా అతని కళ్ళనుండి రెండు అశ్రు బిందువులు నెమ్మదిగా నేలరాలాయి.

భారంగా అడుగులేస్తూ డాడ్జి కారు వైపు కదిలాడు. పదినిమిషాల్లో స్పాట్ చేరుకున్నాడు.

సెవెన్ రోడ్స్ సెంటరు జనంతో క్రిక్కిరిసిపోయి వుంది. డాడ్జిని చూడగానే పోలీసులు మరింత కర్కశంగా గుంపుని చెదరగొట్టి జలంధర్కి దారిచ్చారు.

ఆ దృశ్యాన్ని చూశాక అప్రయత్నంగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు జలంధర్.

ఎన్నో వేదికలెక్కి, అద్భుతమైన శైలిలో కార్యక్రమాలిచ్చి ఠీవిగా దిగిపోయిన ఆ పాదాలు, ఎన్నో పూలమాలల్ని కప్పుకున్న ఆ విశాలమైన ఛాతి, ఎన్నో శాలువాలని కప్పుకున్న ఆ భుజాలు, ప్రతి కార్యక్రమం సందర్భంగానూ లెక్కలేనన్ని కుసుమ హారాల్ని భారంగా మోసే ఆ మెడా అచేతనంగా వున్నాయి. సాహితీ రంగానికే మణిభూషణంగా భాసించిన అతని మెదడు - తలని చీల్చుకొని బైటికివచ్చి—మట్టిని పులుముకుంది. ఎంతో స్ఫూర్తితో కంటినిండా పరుగులు పెడుతూ ప్రేక్షకులకి రసస్ఫూర్తిని కలిగించటానికి దోహదం చేసే ఆ ఎర్రని రక్తం—మట్టిలో కల్సి నల్లగా మారిపోయింది.

తన స్కూటర్ కి పదిగజాల దూరంలో పడివుంది శర్మ శవం.

శవం ప్రక్కనే ఓ స్త్రీమూర్తి—జుత్తు పీక్కొని పిచ్చిదాన్లా వుంది. ఆమె కన్నుల్లో కోపం రుద్రతాండవం చేస్తోంది.

“మీరు మనుషులా పశువులా? చూడండి. చెయ్యి పట్టుకొని చూడండి. నాడి ఇంకా కొట్టుకుంటూనే వుంది. ఆయనింకా బ్రతికే వున్నారు. తప్పుకోండి. ఆయనకి ఊపిరాడనివ్వండి. ఏదైనా టాక్సీ పిలవండి. ఆస్పత్రికి తీసికెడదాం....” కీచుగొంతుతో గట్టిగా కేకలు పెడుతోంది.

ఆమె కమలిని.

జలంధర్ కన్నుల్లో నీళ్ళు చిప్పిల్లాయి. దీనంగా ఆమెకేసి చూశాడు. ఆ క్షణంలో తన వృత్తినే మర్చి

పోయాడాయన. ఆమె ననునయించటంకోసం ఆమెవేపు పడుగులు వేశాడు.

"స్టాప్ దేర్!!" గట్టిగా అరిచిందామె. "నాకేమైందని వాళ్ళదగ్గరకొస్తున్నారు? ఆయన్ని చూడండి. లేపండి టాక్సీ పిలవండి...."

బాధనంతా ఒక్క గుటకలో మింగేసి కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు జలంధర్.

ఆమె చెప్పినట్టు చెయ్యకపోతే ఆమెకూడ దక్కేలా లేదు రానురాను రద్దీ ఎక్కువవుతోంది. శవాన్ని యింకాసేపు యిక్కడే వుంచినా ఆమె మానసిక పరిస్థితి దారుణంగా పరిణమించే ప్రమాదముంది.

డిటెక్టివ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ చక్రవర్తి వేపు నడిచాడు జలంధర్.

4

"అమ్మగారూ! వ్యానుకోసం ఫోనుచేశాం, మీవార్ని ఆస్పత్రికి తీసుకుపోవటంకోసం" అన్నాడు సార్జంటు పారంగధర.

కమలిని మొహంలో సంతోషం కన్పించింది.

"నిజమా! థాంక్స్, థాంక్స్ ఎ లాట్."

"దయచేసి మీరో అయిదునిమిషాలపాటు కాస్త ప్రక్కకి నిల్చుంటే...."

"ఎందుకూ?"

"అయ్యగారికి జరిగింది ఏక్సిడెంటు కదా! కొన్ని ఫోటోలు తీసుకోవాలి. ఫింగర్ ప్రింట్స్ ఎక్స్‌పర్టునీ ఫోటోగ్రాఫర్నీ పోలీస్ డాక్టర్నీ కబురు పెట్టాం. వాళ్ళొచ్చాక అదే వ్యానులో ఆస్పత్రికి తీసుకెళ్తాం.."

"అలాగే. అలాగే. త్వరగా కానివ్వండి" ప్రక్కకి

తప్పుతుందామె.

అదే సమయంలో చక్రవర్తితో జలంధర్ మాట్లాడుతున్నాడు.

దాదాపు అరగంట క్రితం చక్రవర్తి స్టేషన్‌లో కూచుని పాత కేసుకి సంబంధించిన ఫైలుని తిరగేస్తుండగా టెలిఫోను మోగింది. ఇక్కడ ఏక్సిడెంటు జరిగిందనీ హంతుడెవరో తెలీదనీ అందులోని సారాంశం. సత్యం శివం సుందరాలకి కబురుపెట్టి హుటాహుటిన బైలుదేరాడు.

సెవన్ రోడ్స్ సెంటర్‌ని క్రాస్ చేస్తూ వుమెన్స్ కాలేజీవైపు వెడుతోండగా మరోవైపునుండి నెంబర్ ప్లేటులేని కారొకటి శర్మ స్కూటర్ని గుద్దేసింది. ఆ జర్కుకి అతడు స్కూటర్ మీదినుంచి ఎగిరి అక్కడే వున్న ఓ కిళ్ళీ దుకాణం తాలూకు మెట్టు (step) మూలకి పడ్డాడు. హెల్మెట్ లేని అతని తల సరిగ్గా మెట్టుకి తగిలింది. వెంటనే తల పగిలింది. ఒక చిన్న వికృతమైన కేక మాత్రం వెలువడిందతని పెదవులనుండి.

జనం ఆ దిగ్భ్రాంతినుండి తేరుకొనేలోగానే ఆ కారు అదృశ్యమైపోయింది. కారు డ్రయివర్ని ఎవ్వరూ గుర్తించలేకపోయారు.

ఇదంతా చెప్పి, "శవం చూస్తే ఆ భంగిమలో పడి వుంది. కారు చూడబోతే అదృశ్యమైంది. పైగా గుర్తులూ వగైరాలు—గుంపులుగా జనం మూగటంతో వెంటనే చెరిగిపోయాయి. పోనీ స్పాట్‌కి కాస్త అవతల గుర్తులున్నా చూసుకుందామనుకుంటే—ట్రాఫిక్కి అంతరాయం కలిగి అన్నివేపులనుండీ వాహనాలొచ్చి పైగా ముద్రల్ని గందరగోళం చేశాయి.

"కేవలం నంబరు ప్లేటులేని కారు గుద్దుకోవటం, ఆ తర్వాత పలాయన మంత్రం పఠించటంతో జరిగింది హత్య అని అనుమానించాను. లేకపోతే ఏక్సిడెంటనుకోవలసిందే కదా!

"అనుమానించటానికి ఆధారాల్లేవు. ప్రశ్నించటానికి మిసెస్ శర్మ మన లోకంలో లేదు. ఏమీ తోచక ఫోనెత్తి 'ఆత్తంఘూ! నమోనమః' అన్నాను. ఇక నువ్వే చూడాల్సిందే గురూ!" అన్నాడు చక్రవర్తి జలంధర్ చేతులు పట్టుకొని.

ఇంతలో పోలీసు వ్యాను వచ్చింది. ఫింగర్ ప్రింట్స్ ఎక్స్‌పర్ట్స్ సత్యం, ఫొటోగ్రాఫర్ శివం, పోలీస్ డాక్టర్ సుందరం దిగారు.

అందరూ శవం కేసి నడిచారు.

5

డిటెక్టివ్ జలంధర్ ఆలోచనలకి అంతరాయం కలిగిస్తూ లీలగా యేదో కోలాహలం విన్పించి క్రమంగా పెద్దదైంది. కాసేపయ్యాక కాలింగ్ బెల్ మోగింది.

విసుక్కుంటూ తలుపు తెర్చి ఆశ్చర్యపోయాడు జలంధర్.

వాహిని!

జన వాహిని!!

అందరూ విద్యార్థులే! కనీసం పదిహేను శాతం విద్యార్థినులున్నారు!!

"శర్మగారిని చంపిన హంతకుణ్ణి..."

"....వురి తియ్యాలి!"

"దౌర్జన్యం...."

"....నశించాలి!!"

"మారణహోమం ...."

"అరికట్టబడాలి!!"

"విద్యార్థి యూనియన్ ...."

"జిందాబాద్!!"

"డిటెక్టివ్ జలంధర్ హంతకుణ్ని వెంటనే...."

" ...పట్టుకోవాలి!!!"

నినాదాలు! ఈలలు!! అరుపులు!!! కేకలు!? దుర్భరమైన గోల!!!

గోలని ఆపమన్నట్టు చేత్తో సైగచేశాడు జలంధర్. సద్దుమణగడానికి అయిదు నిమిషాలు పట్టింది.

"మీకంతా నాయకు దెవరు?"

"మాకు శ్రీకాంత్, వాళ్ళకి సుజాత!!"

"సరే. వాళ్ళిద్దర్నీ లోపలకి పంపండి. దయచేసి పది నిమిషాలు నిశ్శబ్దంగా బయటే వుండండి...."

ఇద్దరు ముందుకొచ్చారు.

ముగ్గురూ లోపలకి వెళ్ళారు.

" సార్! శర్మగారు మాకు కనిపించే దేవుడు. ప్రతి స్కూలు విద్యార్థీ విద్యార్థినీ ఆయనకి అభిమానే!! నిన్నటి 'సిటీ బ్రయిట్' ఈవినింగ్ ఎడిషన్‌లో ఆయన అకాల మరణ వార్త చదివి నిలువునా కూలిపోయాం. ఆయన ఆత్మశాంతికోసం యివాళ కాలేజీలకీ స్కూళ్ళకీ సెలవు ప్రకటించబోతున్నాం. ఈ కేసు మీ నేతృత్వంలో పరిశోధించబడుతోందని తెలిసింది. మీరు ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకొని ఈ కేసుని పరిశోధించాలి. హంతకుణ్ని ఉరికంబమెక్కించాలి. జంట నగరాల్లో మొత్తం ఎంతమంది స్టూడెంట్సున్నారో చూచాయగా మీకు తెల్సు. తలా రూపాయి చందా వేసుకొని మీకు ఫీజుగా."

శ్రీకాంత్ భుజం పై చెయ్యి వేశాడు జలంధర్. "మైడియర్ బోయ్! నాకు తెలుసు—మీరంతా ఆయన అభిమానులని. ఆయన మీకే కాదు. నాకూ అభిమానే! కాబట్టి నేనూ మీలో ఒకణ్ణే! నాకు మీరు యివ్వాల్సిన పన్లేదు. సరిగ్గా వారంలోగా హంతకుణ్ణి చట్టంముందు నిలబెట్టగలనని హామీ ఇస్తున్నాను. మైడియర్ ఫ్రెండ్స్! నిన్న సాయంత్రంనుండే నా మనసు పరిశోధించటం మొదలు పెట్టింది. మీరొచ్చేముందు కూడ నేను ఆలోచనల్లోనే వున్నాను....'

ఉలిక్కిపడింది సుజాత. "క్షమించండి సార్! మేమొచ్చి మీకు అంతరాయం కల్గించాం" అని శ్రీకాంత్ వైపు చూసి "ఇక రండి వెడదాం" అంది.

ఇద్దరూ సింహంద్వారం వేపు అడుగులు వేశారు.

కాసేపట్లో "డిటెక్టివ్ జలంధర్ జిందాబాద్" అన్న నినాదాలు క్రమంగా వినమరుగైపోయాయి.

టెలిఫోన్ కేసి నడిచాడు జలంధర్. ఆస్పత్రి నెంబరుకి డయల్ చేశాడు. ఛీఫ్ పలికాడు.

"హలో డాక్టర్! ఎలా వుంది ఆవిడ పరిస్థితి?"

"ఆమెని మనలోకంలోకి తీసుకురావడానికి సైకో థెరపిస్టు చాల శ్రమ తీసుకున్నాడు. విషయం పూర్తిగా అవగతమయ్యాక యిప్పటికి యేడుసార్లు స్పృహతప్పింది. మిస్టర్ జలంధర్! ఆమె గుండె చాల బలహీనంగా వుంది. భర్త మరణ వార్తని ఆమె జీర్ణించుకోలేకపోతోంది" అవతల్నుండి భారంగా అన్నాడు డాక్టరు.

"ఆమెని రక్షించుకోడానికే శవాన్ని మార్చురీకి తరలించటంపోయి వార్డులో ఎడ్మిట్ చేసే పరిస్థితి కల్పించాల్సొచ్చింది కదా!"

"అవును. యిలా చెయ్యటం నా సర్వీసులో యిదే మొదటిసారి. ఓ శవాన్ని—ఇన్ పేషెంటుగా వార్డులో చేర్చుకోవటం."

"పరిస్థితి అలాంటిది డాక్టర్! స్పాట్ లో మాకు ఎలాంటి ఆధారాలూ కన్పించలేదు. ఇప్పుడు ఆశించటం వ్యర్థమే అవుతుంది. అలాంటప్పుడు మేము ముందుకు సాగాల్సింది కేవలం మిసెస్ కమలినితోనే. ఆమెని పోగొట్టుకుంటే హంతకుడు శాశ్వతంగా చేజారే ప్రమాద ముంది డాక్టర్!" భారంగా అన్నాడు డిటెక్టివ్.

డాక్టర్ దీర్ఘంగా నిశ్వసించాడు. "కాని, ఆమె యెంత మనలోకంలోకి వచ్చినా స్పృహలో వున్న కాలంలో ఆమె కంటికీ మంటికీ ఏకధారగా యేడ్వని నిముషంలేదు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆమెని మీరు ప్రశ్నలతో వేధించటం డాక్టరుగా నేను అంగీకరించను. ఇలా అంటున్నందుకు మరోలా అనుకోకండి."

"ఆమె ప్రాణాలు మాకూ అత్యంత విలువైనవే డాక్టర్ జీ!! కానివ్వండి. అయిన ఆలస్యం యెలాగూ అయింది" అన్నాడు జలంధర్.

ఫోను పెట్టేసి మళ్ళీ ఆలోచనల్లో పడిపోయాడు.

6

"నన్ను గుర్తించారనుకుంటాను—" అన్నాడు.

"మిమ్మల్ని గుర్తించలేకపోవటం ఏమిటి జలంధర్ లోపలకి రండి" అంది యామిని.

"శర్మగారి మరణం మిమ్మల్ని కూడ బాగా కృంగదీసినట్టుంది" ఆమె ముఖకవళికల్ని తీక్ష్ణంగా పరిశీలిస్తూ అన్నాడు జలంధర్.

"శర్మగారి మరణం కళారంగానికి తీరని లోటు

జలంధర్ గారూ!"

"వారు మీకెలా పరిచయం?"

"ఆయన కార్యక్రమాలకి నేను హాజరవుతుండేదాన్ని. ఓసారి ఈ ఊళ్ళోనే యువకవి సమ్మేళనం జరిగింది. నేనూ పాల్గొన్నాను. శర్మగారు ముఖ్య అతిథి. నా కవితలు విని ఆయన నన్ను ప్రత్యేకంగా మెచ్చుకున్నారు. వృద్ధిలోకొస్తావని ఆశీర్వదించారు. నాది మంచి కంఠమనీ పాడగలననీ అక్కడున్న వారిలో ఒకరు చెప్పారు. మరింత ఆనందించారు. ఏదైనా కీర్తన పాడమన్నారు. కళ్యాణి రాగంలో "హిమాద్రిసుతే పాహిమాం...." పాడాను. తన్మయులై విన్నారు. అప్పటినుండి ఆయన ఎక్కడ అష్టావధానం చేసినా ప్రార్థనకి నన్నే సజెస్టు చేసేవారు...."

"మీరు రచయిత్రి కదా...."

"వుండండి. కాస్త కాఫీ తీసుకొస్తాను...." అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది యామిని. ఈలోగా ఆ గదిని నిశితంగా పరికించాడు జలంధర్.

నిరాడంబరతని, మధ్యతరగతి సంసారాన్ని బాహాటంగా చాటుతోందా గది. అయినా ఎక్కడి వస్తువు లక్కడ అమర్చబడి వుండటంతో అదోరకమైన హుందాతనాన్ని కలిగివుంది.

కాఫీ గ్లాసుతో వచ్చిందామె.

"మీరు రచయిత్రి కదా! ఆ విషయంలో మిమ్మల్ని ప్రోత్సహించలేదా?"

"ఎందుకు లేదు? సాహితీ సంబంధమైన చర్చ ఆయన్నిలోకాన్నీ మరపిస్తుంది. కథలు వ్రాయమని నన్ను ప్రోత్సహించిందాయనే!"

"రాశారా?"

"ఆఁ...."

"కరెక్షన్సుకి తనవద్దకి తీసుకురమ్మని చెప్పాడా?"

"అవును...." మెరిసే కళ్ళతో డిటెక్టివ్‌ని చూసింది యామిని. "అరె ...మీకెలా తెలుసు?" అని అడుగుతున్నాయవి.

"కేవలం వూహ!!" అన్నాడు జలంధర్. "మీరు వ్రాసిన కథ గురించి ఆయన డ్రాయింగ్ రూమ్‌లో కూర్చొని గంటలతరబడి చర్చించేవారు...."

ఆమె కళ్ళలో మరింత మెరుపు!!

"ఆయన సలహాల బలంతో వ్రాసిన కథ—వెంటనే పత్రికలో వచ్చేసింది. అంటే—ఒక కథని సమగ్రంగా రాయగల పరిజ్ఞానాన్ని తక్కువ వ్యవధిలో ఆయన మీకు రంగరించి పోశాడు...."

"అందుకే మీరు డిటెక్టివ్‌లు కాగలిగారు" అంది యామిని.

"కథ—ఆయన ఎదురుగానే రాశారా?"

"లేదు. ఇంటివద్దే కూచుని రాశాను."

"ఆయన నేతృత్వంలో కథ రాయటానికి మీకెన్ని రోజులు పట్టింది?"

"పదిరోజులు."

"ఆయన వద్దకి ఎన్నిసార్లు వెళ్ళారీ పదిరోజుల్లో?"

"ఏడురోజుల్లో మొత్తం ఎనిమిదిసార్లు?!"

"మీ సంభాషణల్లో మిసెస్ శర్మ భాగం పంచుకునేవారా?"

తల అడ్డంగా వూపింది యామిని.

"మీతో మాట్లాడుతోన్న సమయంలో ఆయన మీకు

అతి సమీపంలో కూర్చోటం, మాటిమాటికీ మిమ్మల్ని తాకాలని ప్రయత్నించటం, మీపట్ల అతి చనువును ప్రదర్శించటం..." ఆగిపోయాడు జలంధర్, ఆమె కళ్ళని చూసి.

అంతవరకూ చురుకతనాన్ని మెరుపుని కలిగున్న ఆ నేత్రద్వయం హఠాత్తుగా అరుణ వర్ణాన్ని కౌగలించుకుంది.

"... షటప్!!" గట్టిగా అర్చిందామె.

ఖంగుతిన్నాడు డిటెక్టివ్ జలంధర్.

7

స్పీడామీటర్ యిరవైకీ పాతిక్కీ మధ్య వూగిసలాడుతోంది. రెడ్ విల్స్ సిగరెట్ జలంధర్ వ్రేళ్ళమధ్య పొగలు గ్రక్కుతోంది.

అందమైన యామిని చేత 'షటప్' అన్పించుకున్నందుకాదు, అతడు బాధపడుతున్నది....శర్మ మేధావి కావచ్చు. బట్—అతడు యువకుడు! అతడికి బలహీనతలుండొచ్చు. సాహితీ లోకంలో ఆమె ఎదగాలనుకుంటున్నది. కాబట్టి అతనిపట్ల ఆమెకున్న అభిమానం మరో దారి పట్టించి వుండవచ్చు. కమలినికి తెలిస్తే—కేవలం ఈ కారణంచేతనే ఆమె భర్తని దూరంచేసుకునేంత మూర్ఖురాలు కాకపోయినా—

యామిని తరపు వ్యక్తులెవరైనా ఆ కోపాన్ని ఇలా తీర్చుకొనే అవకాశం లభించటానికాస్కారం వుంది.

....లింగభేదం వున్నంత మాత్రాన ఇద్దరు సాహితీవేత్తల్ని అనుమానించే కుసంస్కారి కాదు తను. కాని వృత్తిరీత్యా ప్రతిఒక్కర్నీ అనుమానితులుగా వూహించాల్సిన బాధ్యతుంది తనకి. చివరగా యామినితో అదే

మాట చెప్పాడు తను.

ఈ సంఘటనవల్ల శర్మ హత్యకీ యామినికీ ఏ విధంగా నూ సంబంధం లేదని బుజువైంది. అతినికి స్త్రీలపట్ల మరో భావం లేదని 'గట్టిగా' బుజువైంది.

'ఇక ఈ కేసులో ప్రశ్నించాల్సిం దెవర్ని....?'

జేబులోంచి-యామినితో ఇప్పించుకున్న అష్టావధానం తాలూకు కరపత్రం బైటికితీశాడు. అందులోని అంశాల్నీ పృచ్ఛకుల పేర్లనీ చదువుకున్నాడు.

"1. నిషిద్ధాక్షరి — శ్రీ ఎమ్. గోపీనాథ్
2. సమస్య — శ్రీ కె కె సోమయాజులు
3. దత్తపది — శ్రీ ఆర్. శ్రీరామమూర్తి
4. వర్ణన — శ్రీ యస్ ఆనందరావు
5. పద్యార్థ కథనం — శ్రీ బి వాసుదేవరావు
6. ఘంటాగణనం — శ్రీ యస్. సత్యమూర్తి
7. అప్రస్తుత ప్రశంస — శ్రీ వై చంద్రశేఖర్
8. ఆశువు — శ్రీ టి. హనుమంతు."

వీళ్ళందర్నీ తను కలుసుకోవాలి. వీళ్ళలో ఎవరికైన శర్మపై కసి, పగ వుండే అవకాశం వుందో లేదో కనుక్కోవాలి. అవసరమైతే వీళ్ళద్వారానే అసలు హంతకుణ్ణి సాధించాలి. ఎందుకంటే వీళ్ళు మార్కండేయ శర్మతో సన్నిహితంగా మెలిగే మిత్రులు కదా!

'వీళ్ళందరికంటే తను ముందుగా కమలినిని కలుసుకోవాలి. ఆమె చెప్పే మాటల్లోని సారాంశం తన పరిశోధనకి యెంతో ఉపకరిస్తుంది.'

కరపత్రాన్ని మడిచి జేబులో పెట్టుకున్నాడు జలంధర్. సేరుగా క్రయిమ్ బ్రాంచ్ హెడ్ క్వార్టర్స్ వైపుకి సాగిపోయింది డాడ్జి.

చక్రవర్తి జలంధర్ కోసమే ఎదురుచూస్తున్నాడు. చక్రవర్తి గదిలో కుర్చీల్లో కూర్చున్న ఎనిమిదిమందినీ చూసి వులిక్కిపడ్డాడు జలంధర్.

వాళ్ళందరూ ఆయన్ని చూడగానే నమస్కరించారు.

“వీళ్ళందరూ మొన్నటి శర్మ అష్టావధానంలో పాల్గొన్నవాళ్ళు” పరిచయంచేశాడు చక్రవర్తి.

“మిమ్మల్నందర్నీ కలిసి మాట్లాడాలని కొన్ని నిమిషాలక్రితమే అనుకున్నాను. కాని లీఫ్‌లెట్స్‌లో మీ అడ్రసులు వెయ్యలేదు. థాంక్స్. నాకు చాల శ్రమ తప్పించారు” అన్నాడు జలంధర్ నవ్వుతూనే అందర్నీ పరిశీలనగా చూస్తూ.

ముందుగా ఒక్కొక్కరే తమనితాము పరిచయం చేసుకున్నారు.

కాఫీలు అంతకుముందే ఆర్డర్ చెయ్యబడ్డాయి కాబోలు. ఓ కానిస్టేబుల్ ట్రేలో కప్పులు పెట్టుకొని వచ్చాడు.

“శర్మ మరణవార్త విని చాల బాధపడ్డాం సార్! మిసెస్ శర్మకి మా సానుభూతి తెలియజెయ్యాలని చాలా సార్లు ప్రయత్నించాం కాని విఫలులమయ్యాం. చేసేదిలేక పోస్టులో పంపాం. స్టూడెంట్సు గోల అధికమైపోతోంది రోజురోజుకీ. హత్య జరిగిన మర్నాడు స్కూళ్ళు మూయించారు. ఇప్పుడు పేరుకి మాత్రం అటెండవుతున్నారు. పాఠాలు జరగటంలేదు. విద్యార్థులు చెప్పనివ్వటంలేదు. చదవటంలేదు. ప్రశ్నలకి జవాబులు చెప్పటంలేదు. మమ్మల్నే ప్రశ్నిస్తున్నారు....”

“ఏమని?” వాసుదేవరావు మాటలకి అడ్డొస్తూ అడిగాడు జలంధర్.

కాఫీ కప్పు అందుకుంటూ చెప్పాడు సోమయాజులు.

"శర్మని చంపిన హంతకుడు యెప్పుడు పట్టుడతాడు? అంతవరకూ మేం చనువుకోం!! అది ప్రశ్నయితే యే ప్రశ్న అడిగినా ఇదే సమాధానం!"

"మీకు శర్మ ఎంత కాలంగా తెలుసు?"

"దాదాపు రెండు సంవత్సరాలనుండీ!!"

"అతని మన స్తత్వం ఎలాంటిది?"

"చాల నెమ్మద స్తుడు సార్!!" అన్నాడు గోపీనాథ్.

"అతని అలవాట్లు, గుణగణాలు ఇగైరాల గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

"మాకు తెల్సినంతవరకూ అతనికి దురలవాట్లు లేవు. కనీసం సిగరెట్ తాగగాకూడ నేను చూడలేదు" అన్నాడు వాసుదేవరావు.

"మీలో ఎక్కువమంది ఎడుకేషన్ డిపార్టు మెంటులో పనిచేస్తున్నవారే! అతనిపై ఎవరికైనా పగ, శత్రుత్వం వుండే అవకాశం వుందా?"

"అది అతనో అత్యంత సన్నిహితంగా మెలిగే మిత్రులకైతే తెలిసే అవకాశం వుంది" అన్నాడు శ్రీరామమూర్తి.

"మీ ఎనిమిదిమందిలో అలాంటి వాళ్ళు ఎవరు?"

క్లాస్‌రూమ్‌లో విద్యార్థులుమల్లే ముగ్గురు చేతులెత్తారు. వాళ్ళు గోపీనాథ్, ఆనందరావు, సోమయాజులు.

"అభ్యంతరం లేకపోతే మీ ముగ్గురూ యీవాళ రాత్రి తొమ్మిదిగంటల ప్రాంతంలో నన్ను మా కార్యాలయంలో కలవగలరా? లేదా మీకనువైన చోట కలిసే పక్షంలో నేనే మిమ్మల్ని కలుస్తాను."

"ఎందుకు సార్! మేమే మిమ్మల్ని మీ ఆఫీసులో కలుస్తాం" అన్నాడు ఆనందరావు.

"వెరీవెల్. ఉగాదినాడు జరిగిన శర్మ చివరి అష్టావధానంపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?"

"ఇటీజ్ రియలీ ఎ ఫెంటాస్టిక్ ప్రోగ్రామ్ సార్! ప్రోగ్రామ్ జరుగుతున్నంతసేపూ ఓ క్రయిమ్ సినిమా చూస్తున్న అనుభూతి కల్గింది. సాహిత్యంలో శర్మకి తెలియంది లేదని ఈ కార్యక్రమం ఋజువు చేసింది" అన్నాడు సోమయాజులు.

ఆ తర్వాత మరి కాసేపు మాట్లాడి వెళ్ళిపోయారందరూ.

"....సరేగాని పోస్టుమార్టమ్ రిపోర్టు వచ్చిందా?" అడిగాడు జలంధర్.

"వచ్చింది...." క్లిష్టంగా అన్నాడు ఇన్స్పెక్టర్ చక్రవర్తి. "హత్యకు కారణం ప్రమాదంతప్ప మరోటి కాదు. అంతకుముందు అతడు మత్తుపదార్థాలేవీ సేవించలేదు. అతడి జీర్ణాశయంలో వున్న 'అమాశయ పాకం'లో కూడ విషపదార్థమేదీ ఆహారంలో కలవలేదని ఋజువైంది. ప్రమాదం జరిగిన చాలాకొద్ది సెకన్లలో అతని ప్రాణంపోయింది ... ఇందులో మనకి పనికొచ్చే సమాచారం యేమీ లేదు గురూ!" చప్పగా అన్నాడు చక్రవర్తి.

"పద—కమలినితో మాట్లాడుదాం...." అన్నాడు జలంధర్.

8

"ఈ ఎనిమిది మందినీ అనుమానిస్తున్నావా నువ్వు?" ప్రశ్నించాడు చక్రవర్తి దారిలో.

"అనుమానించడం మన వృత్తిధర్మం."

"సాహితీ మిత్రులు పరస్పరం శత్రువులయ్యే అవకాశం వుందంటావా?"

"పుష్కలంగా. సాహిత్యంలో పోటీ వుంటుంది. పోటీ వున్నచోట అసూయ సహజం. అది జనించినచోట కసి యేర్పడుతుంది. కసి పగగా మారటంలో ఆతిశయోక్తి లేదు...."

గంభీరంగా తలపంకించాడు చక్రవర్తి.

"అందుకే— వాళ్ళమీద శాస్త్ర నిఘా వుంచు. విషయాలు సేకరించు. ఫలితం వుండకపోయినా నిరాశ చెందకు...."

"అలాగే" అన్నాడు చక్రవర్తి.

ఆ తర్వాత అయిదునిముషాలపాటు ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. ఎవరికి వారే గంభీరంగా ఆలోచిస్తూ వుండిపోయారు.

అయిదు నిమిషాల్లో శర్మ యింటిముందాగింది డాడ్జి.

మూడు గదులుండొచ్చనిపించే ఆ యింటి చుట్టూ కాంపౌండుంది. అందమైన పూలమొక్కలు సైతం శర్మ లోటుని ఎత్తిచూపుతున్నవా అన్నట్టుగా మంద్రంగా తలూపుతూ డిటెక్టివ్ లని ఆహ్వానించాయి. వాతావరణం గాంభీర్యాన్ని ముద్రించుకుంది. నిశ్శబ్దం రాజ్యమేలుతోంది.

గేటు తెరుచుకొని లోపలకడుగు పెట్టారు. కిర్రుమన్న చప్పుడుతో మూసుకున్నాయవి.

ఇనుపతలుపులకి కాలింగ్ బెల్ వుంది. దాని ప్రక్కనే అంతకుముందు నేమ్ ప్లేట్ వుండిన గుర్తుగా ఆ మేర 'పేల్'గా వుంది.

బెల్ ప్రయోగించాడు చక్రవర్తి.

రెండు నిమిషాలు శబ్దరహితంగా వుండి, తర్వాత తలుపులు తెరుచుకున్నాయి.

ధవళ వస్త్రాల్లో మూర్తీభవించిన శోకదేవతలా వుంది కమలిని. కళ్ళు వాచి ఎర్రగా వున్నాయి. కన్నీళ్ళు చెక్కిళ్ళపై ఎండిపోయి చారికలు కట్టాయి. కపోలాలు కందిపోయి వున్నాయి. తైలసంస్కారంలేని జుత్తు అడ్డదిడ్డంగా భుజాలపైనుండి వెనక్కి వ్రేలాడబడి వుంది. 'పదోరోజు వరకే మాకీ అర్హత' అన్నట్టుగా అర్హత కోల్పోయిన నల్లపూసలు, గాజులు వాటి స్థానాల్లో బిక్కుబిక్కుమంటున్నాయి.

వాళ్ళని చూడగానే ఆమెకి మరలా దుఃఖం పొంగి వచ్చింది.

"దయ చేసి మమ్మల్ని లోపలకి రానివ్వండి" అన్నాడు జలంధర్.

ఆమె ఏడుస్తూనే ప్రక్కకి తప్పుకుంది.

టేబుల్ పై గుట్టలు గుట్టలుగా కార్డులు, కవర్లు, టెలిగ్రాములు పడున్నాయి. అవన్నీ శర్మ అకాలమరణానికి సానుభూతి నందిస్తూ మంత్రులూ అభిమానులూ పంపించినవిగా అర్థం చేసుకున్నారు.

"నాకెవరిమీదా కక్ష లేదు. హంతకుడెవరో తెల్సుకుని నేను సాధించేదేమీ లేదు. దయచేసి వెళ్ళండి" ఏడుస్తూనే అందామె.

"క్షమించండి. మిమ్మల్ని మరింత శోకతప్తుల్ని చెయ్యటం మా అభిమతం కాదు. ఒక తుచ్ఛుని కారణంగా ఒక మహా మేధావిని కోల్పోయిందీ సమాజం. అర్థాంగిగా మీరు వారిని చంపినవాణ్ని చూసి సాధించేది

ఏదీ లేకపోయినా, తన పుత్రుడు స్వార్థానికి బలి అయినందుకు గీర్వాణి కుమిలిపోతోంది. హంతకుణ్ణి పట్టుకొని చట్టానికి పట్టించేవరకూ ఆమె పుత్రశోకం తీరదు...."

కమలిని మాట్లాడలేదు.

"మీవారికెవరైనా విరోధులున్నారా? గత కొద్ది రోజులుగా మీవారు అనవసరంగా చీకాకుని ప్రదర్శించటం కాని, అర్థాంతరంగా కోపగించుకోవటంకాని, దిగులుగా ముభావంగా ఒంటరిగా కూచుని తదేకంగా ఆలోచించటంకాని ఇంటికి ఆలస్యంగా రావటంకాని తనకొచ్చిన ఉత్తరాల్ని ప్రత్యేకంగా దాచివుంచటంకాని అవసరమైన సందర్భాల్లో అనవసరమైన ఉత్సాహాన్ని ఉద్వేగాన్ని ప్రదర్శించటంకాని జరిగిందా?"

అడ్డంగా తలూపింది కమలిని.

"వారికోసం యెవరైనా ఆడ స్నేహితులు వస్తూండేవారా?"

"వచ్చేవారు."

"చెప్పండి...." జలంధర్ కళ్ళు మెరిశాయి.

"నీహారిక, మందస్మిత, యామిని."

"ఆ ముగ్గుర్తో మీవారి ప్రవర్తన ఎలా వుండేది? మీవారితో ఆ ముగ్గురి ప్రవర్తన ఎలా వుండేది?"

"నీహారిక వారి అభిమాని. మందస్మిత వారి ప్రియురాలు...."

"వాట్!?"

"యామిని వారి శిష్యురాలు!!"

"మందస్మిత వారి....?"

"ప్రియురాలు!!"

"మైగాడ్! ఎంత నిర్వికారంగా చెప్పగలుగుతున్నా

రామాట?"

"జలంధర్ గారూ! మందస్మిత ఆయన ప్రేయసన్నాను గాని వారామె ప్రియుడని చెప్పలేదే!"

"అంటే.... అంటే....?"

"ప్రొద్దుతిరుగుడు పువ్వు పగలంతా సూర్యుణ్ని చూస్తూనే వుంటుంది, తన మొహాన్ని త్రిప్పి త్రిప్పి. చంద్రుని మొహం చూసేంతవరకూ కలువ వికసించదు. అయితే? పువ్వు తన చుట్టూ తిరగాలని మాత్రమే సూర్యుడొస్తాడా? కలువ వికసించటంకోసమే చంద్రోదయం అవుతుందా?—ఇదీ అంతే!"

"కాస్త అర్థమయ్యేలా చెప్పండి...." జేబులోంచి రెడ్ విల్స్ పాకెట్ తీశాడు జలంధర్.

"మందస్మిత వారికి దూరపు బంధువు. వరసకి మరదలవుతుంది. వారంటే చచ్చేంత యిష్టం. వారిని చూస్తే ఆమెలో వికారపు చేష్టలు పుట్టుకొస్తాయి...."

"యివన్నీ మీకు...."

"మావారే చెప్పారు. ఆమెపట్ల వారికి మొదట్నుండీ సదభిప్రాయంలేదు. అభిప్రాయాలు కలవని మనువుతో మనుగడ సాగించడం కష్టం. అరిగిపోయిన రికార్డులా వాగటం ఆమె తత్వం. నిండుకుండలాంటి మనస్తత్వంగల మనిషిని చేపట్టాలని వారి అభిలాష. అందుకే నిర్మొహమాటంగా చెప్పేశారుట. కనీసం కోరికైనా తీర్చమని అర్థించిందట. మావారు తిరస్కరించారు. వన్ వేట్రాఫిక్ పద్ధతిపై 'ప్రేయసి'గా నిల్చిపోయింది...."

"ఆవిడపై మీకనుమానం లేదుగా!?"

"లేదు...."

"మిగతా యిద్దరూ...."

"అలాంటివారు కారు. మావారూ అలాంటివారు కారు."

"మీవారి గది ఓమారు చూడాలి. దయచేసి అనుమతించండి."

"అదుగో గది. ఇదిగో తాళంచెవి. మీరు చూస్తూ వుండండి. ఈలోగా కాస్త కాఫీ తెస్తాను...."

9

అందంగా అధునాతనంగా వున్న చిన్న గది అది. గోడలకి లేతాకు పచ్చరంగు డిస్టెంపరు పూయబడి వుంది.

గోడలపై లెక్కలేనన్ని ఫోటోలు. అష్టావధానం చేస్తున్నప్పుడూ సన్మానం చేయించుకున్నప్పుడూ సభల్లో మాట్లాడుతూ వున్నప్పుడూ తీయించుకున్న వివిధ సందర్భాలూ తేదీలతో సహా వ్రాయబడి ఖరీదైన ఫ్రేముల్లో వ్రేలాడుతున్నాయి. ఓ గోడకి సరస్వతీదేవి నిలువెత్తు తైలవర్ణ చిత్రం అమర్చబడివుంది. రెగ్యులర్‌గా అగరొత్తులు వెలిగిస్తోన్న చిహ్నాలు గోచరిస్తున్నాయి.

మరోగోడకి వెడల్పైన ర్యాక్. అందులో రకరకాల పుస్తకాలు. సాహిత్యానికే గాక మిగత కళలన్నిటికీ కూడ ప్రాధాన్యతనిస్తూ యెన్నో పుస్తకాలు సేకరించుకున్నాడతడు.

మరోగోడకి గాజాపలకలు బిగించిన షెల్ఫు. అందులో అతనికి వివిధ ప్రదర్శనల్లో వచ్చిన బహుమతులున్నాయి.

నాలుగో గోడకి ఖరీదైన ఎలక్ట్రానిక్ గోడగడియారం.

తలెత్తాడు జలంధర్. 48_బ్లేడ్ స్నఫ్ కలర్ ఖేతాన్ సీలింగ్ ఫ్యాన్ వాడక నాలుగైదు రోజులైనా కాక ముందే కొద్దిగా బూజుపట్టింది.

గాలి ధారాళంగా వీచే ప్రాంతంలో-అంటే ఫ్యాను

క్రింద కాస్త మూలకి గాద్రెజ్ టేబుల్. దానిముందు రివాల్వింగ్ చైర్. టేబుల్ పైన అలారమ్ టైమ్‌పీస్. టేబుల్ ల్యాంప్, పేపర్ వెయిట్స్ కొన్ని పుస్తకాలు, కొన్ని తెల్ల పేపర్లు. పెన్ స్టాండ్, రూలర్ మొదలైన వున్నాయి.

గదంతా బోసిపోయి వుంది. వస్తువులన్నీ దుమ్ము కొట్టుకొని వున్నాయి.

కమలిని వస్తున్నట్టుగా సవ్వడి విన్పించింది. తిరిగి చూశారు జలంధర్, చక్రవర్తి.

ద్వారం దగ్గరే ఆగిపోయింది కమలిని. ఆమె చేతిలో ట్రే, కాఫీకప్పులు వున్నాయి. ఆమె ఆ గది ఇంతవరకూ తెరవలేదు శర్మపోయాక. ఆ గదిని, అందులోని వస్తువుల్ని చూడగానే బాధావీచికలు ఉత్తుంగతరంగాలై ఆమె హృదయ కడలిలో ఎగసిపడటం ప్రారంభించాయి.

వడివడిగా వెళ్ళి కాఫీకప్పులు అందుకున్నారు ఇద్దరూ. అక్కడ నిలవలేనట్టుగా పరిగెత్తి వెళ్ళి సోఫాలో కూలబడిపోయింది కమలిని దోసిట్లో మొహం కప్పుకొని.

యిప్పుడు సానుభూతి వాక్యాలు పలికినా అవామె బాధని మరింత ఉధృతమే చెయ్యగలవు. అందుకని ఆమెని కాసేపలాగే బాధపడనిచ్చారు డిటెక్టివ్ ద్వయం.

"శర్మగారికి డైరీ వ్రాసే అలవాటుందా?"

"వుంది...." నెమ్మదిగా కనులు తుడుచుకొని చెప్పిందామె. "అయితే దైనందిన చర్య వ్రాయరు. ప్రోగ్రామ్స్ ఆఫర్ వస్తే అంగీకరించిన తేదీల్ని అందులో నోట్ చేసుకుంటారు."

"మీ అనుమతితో ఒక్కసారి చూస్తాను."

"టేబుల్ డ్రాయర్లో వుంది...." అంది కమలిని.

మళ్ళీ ఆ గదిలోకి అడుగులు వేశాడు జలంధర్.

టేబుల్ డ్రాయర్ కి తాళంచెవు· గుత్తి వేలాడుతోంది. తాళం తీసి డ్రాయర్ లాగాడు. రకరకాల సైజుల్లో యెవరెవరో బహూకరించినవి కాబోలు— ఏడెనిమిది డైరీలున్నాయి. ఒకటి మాత్రం కొద్దిగా మాసి వుండటంతో దాన్ని ప్రతిరోజూ వాడే డైరీగా గుర్తించి చేతికి తీశాడు.

యేర్పేడు (చిత్తూరుజిల్లా) శ్రీవ్యాసాశ్రమంలోని కన్యాగురుకులంలో ఎనిమిది మాసాలక్రితం శర్మ అష్టావధానం సందర్భంగా ఆశ్రమ అధికారులు బహూకరించిన డైరీ అది.

పేజీలు తిరిగేశాడు జలంధర్.

వివిధ ప్రాంతాల్లో జరగనున్న తన అష్టావధాన కార్యక్రమాల్ని గుర్తుకోసం ముందుగా వ్రాసివుంచుకున్నాడు. తను అధ్యక్షుడుగా ముఖ్య అతిధిగా హాజరైన కార్యక్రమాలు కూడ నోట్ చేసుకున్నాడు.

ఓచోట అప్రయత్నంగా ఆగిపోయాడు జలంధర్. అతడి భృకుటి ముడిపడింది. ఆతర్వాత పేజీలు త్రిప్పాడు.

'క్రయిమ్ గ్లామర్' మాసపత్రిక ప్రారంభోత్సవం సందర్భంగా యేర్పాటుచేసిన అష్టావధానం తాలూకు నోట్ అది. ఎడిటర్ కందుకూరి జయరామరాజా తన్ని కలవటమూ శ్రోత్రపద్ధతిలో అష్టావధానం చెయ్యమని కోరటమూ తను అంగీకరించటమూ అంతా వ్రాసి వుందందులో.

కాని డిటెక్టివ్ జలంధర్ దృష్టి నాకర్షించిందీ అతన్లో ఆలోచన్లు రేకెత్తించిందీ ఆ మేటర్ కాదు.

ఆ మర్నాడు-అంటే అష్టావధానం జరిగిన మర్నాడు

అంటే తను పెళ్ళిరోజునాడు—అతడు తన వైవాహిక జీవితంలోని మాధుర్యాన్ని గురించి కాని, కమలినితో తన అనురాగబంధాన్ని గురించి కాని తను మేరేజ్ ఏనివర్సరీ డేని ఎలా సెలిబ్రేట్ చేసుకోవాలో తెలియజేసే వివరాలుగాని—మరేమీ వ్రాసుకోలేదు.

ఒక పద్యం మాత్రం వ్రాసుకున్నాడు.

"తుమ్మ తుమ్మకెప్డు తుచ్ఛత్వముండదు
సమ్మరివ్యసి కని చావచెపుడు
సత్వరమ్మె నీవు సంతోషమయ్యెడు
ఏరు లేరు షూరు ఎపుడు నీవు .."

ఆ పద్యం మొన్నటి అష్టావధానంలోదే!

ఆ పద్యంలో కొన్ని పదాలక్రింద అండర్ లైన్ చెయ్యబడి వుంది.

అవి: తుమ్మ, వ్మరివ్యసి, సత్వరమ్మె, షూరు....

గతంలో ప్రోగ్రాముల గురించి రాసుకున్న వివరాల్ని-డైరీలో పేజీల్ని మరోసారి త్రిప్పిచూశాడు జలంధర్. ఫలానా తారీఖున ప్రోగ్రామ్ ఫిక్స్ అయినట్టుగా వుంది కాని ప్రోగ్రామ్ అయిపోయాక ఆ అనుభూతిని ఇలా పేపరుపై నెమరేసుకోవటంకాని ప్రత్యేకంగా వ్రాసుకోవటంకాని జరిగిన దాఖలాలు కన్పించలేదు.

ఈ ఒక్క ప్రోగ్రాములోనే ఎందుకు జరిగింది? అన్ని పద్యాల్లో శర్మ దీన్ని మాత్రమే ప్రత్యేకంగా ఎందుకు వ్రాసుకున్నాడు? అండర్ లైన్ చేసుకున్న పదాల కర్థం ఏమిటి? ఈ హత్యకీ దీనికీ సంబంధం వుందనుకోవడానికెంతవరకు అవకాశం వుంది???

డిటెక్టివ్ జలంధర్ మస్తిష్కం వేగంగా పనిచెయ్య

సారంభించింది. చెయ్యి అప్రయత్నంగా కాగితం, కలం అందుకుంది.

10

"నమస్కారం సార్!" అన్నారు వాళ్ళు ముగ్గురూ.

ఉలిక్కిపడి తలెత్తాడు జలంధర్ తపోభంగమైన మునిలా.

గోపీనాథ్. ఆనందరావు, సోమయాజులు.

ఈ టైములో తనని కలవమన్నట్టు వాళ్ళతో చెప్పటం గుర్తొచ్చింది. చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించాడు.

"శర్మ గురించి మాతో యేదో ప్రత్యేకంగా మాట్లాడాలన్నారు...." సోమయాజులన్నాడు.

"అవును...." రెడ్ విల్స్ పేకెట్ తీశాడు. ముగ్గురికీ ఆఫర్ చేశాడు.

ఆనందరావు మృదువుగా తిరస్కరించాడు. మిగత ఇద్దరూ అందుకున్నారు. ముగ్గురూ వెలిగించుకున్నారు.

"శర్మ మీకు అత్యంత సన్నిహితుడని మీకు తెల్సు. శర్మనిగూర్చి ప్రత్యేకంగా చెప్పేదేదైనా వుంటే సెల విర్వండి...." అన్నాడు జలంధర్, ఏకకాలంలో ముగ్గురి భావాల్ని పరిశీలిస్తూ.

జలంధర్ చూపించిన నమ్రతకి పొంగిపోయార్లావుంది. ముందట గోపీనాథ్ ప్రారంభించాడు.

"అతన్నాకు దాదాపు పదేళ్ళనుండీ తెల్సు సార్! చాల మంచివాడు. యెవర్నీ నొప్పించే స్వభావం కలిగిన వాడు కాడు...."

"అవన్నీ సరె... అతనిగూర్చి ప్రత్యేకమైన విషయా లేమైనా వుంటే చెప్పండి...." ఘాటుగా దమ్ములాగుతూ అన్నాడు జలంధర్.

"అదే చెప్పబోతున్నాను. కాని అతడు నాకు తెల్సినంతవరకూ ఒకే ఒక తప్పుపని చేశాడు. తెలిసి తెలిసి ఒక అమాయకురాలికి ద్రోహం చేశాడు. అది తల్చుకున్నప్పుడల్లా నాకు బాధ కలుగుతుంది."

"ఎవరామె?"

"సంయుక్త."

"ఎవరామె?"

"శర్మ భార్య."

ఆ మాటలకి ఆనందరావు సోమయాజులతోబాటు డిటెక్టివ్ జలంధర్ కూడ అప్రతిభులయ్యారు!

"గోపీనాథ్ గారూ! ఏమిటి మీరు మాట్లాడుతున్నది?"

"నిజమే జలంధర్ గారూ!"

"ఈ విషయం కమలినికి తెల్సా?"

"తెలుసనుకుంటాను."

"చెప్పండి...."

"సంయుక్త పుట్టిల్లూ మా ఊరూ ఒకటే. సంయుక్త నా క్లాస్ మేట్ కూడాను. అయితే ఆమె టెన్త్ వరకూ చదివి ఆగిపోయింది. నేనీపూరు వచ్చేశాను."

"శర్మ, సంయుక్తల వివాహం మీరు చూశారా?"

"నేను హాజరయ్యాను."

"ఎప్పుడు జరిగింది?"

"దాదాపు ఎనిమిదేళ్ళ క్రితం."

"కమలినితో అతని వివాహం శాస్త్రోక్తంగా జరిగిందేనా?"

"తెలీదు."

"పోనీ శర్మ కమలిని 'కలిసి' వుండబట్టి ఎంతకాలమైంది?"

"ఆరు సంవత్సరాలు."

"అంటే సంయుక్తని పెళ్ళాడిన రెండేళ్ళకి కమలిన్ని పెళ్ళాడా...."

"కమలిన్ని పెళ్ళాడినట్టు నాకు తెలీదు."

"ఆల్ రైట్ మేరేజ్ చేసుకున్నాడనే అనుకుందాం. సంయుక్త రెండేళ్ళు మాత్రం కాపురం చేసింది. ఆమె బ్రతికుండగానే...."

"కమలిన్ని వివాహం చేసుకున్నాడు."

"అప్పటికే శర్మ ప్రభుత్వోద్యోగా!?"

"అవును."

"గవర్నమెంట్ సర్వెంట్ భార్య బ్రతికుండగా సహేతుకమైన కారణంలేందే—ఆమెనుండి విడాకులు పుచ్చుకోందే ద్వితీయ వివాహం చేసుకునేందుకు వీలు లేదు కదా!?"

"నిజమే. కారణం విషయం, విడాకుల విషయం నాకు తెలీదు."

"శర్మవల్ల సంయుక్తకి పిల్లలు కలిగారా?"

"లేరు. వివాహానికి హాజరయ్యాక నేను కేవలం నాలుగైదుసార్లు మాత్రమే మా ఊరు వెళ్ళాను. ఆతర్వాత అక్కడి పొలం పుట్రా అమ్మేయ్యటంతో ఆ ఊరితో బంధం తెగిపోయి 'నేటివ్ ప్లేస్' గా చెప్పుకునేంతవరకే మిగిలింది."

"శర్మ సంయుక్తతో ఈ ఊళ్ళోనే కాపురం పెట్టాడా?"

"ఆఁ.... బంజారాహిల్స్ ప్రాంతంలో వుండేవాడు."

"కమలినితో కాపురం పెట్టాక మీరెన్నాళ్ళకి శర్మని కలిశారు?"

"దాదాపు ఆర్నెల్లకి."

"క్లోజ్ ఫ్రెండ్సు కదా! అన్నాళ్లవరకూ అతన్ని కలవకపోవటానికి కారణం?"

"ఇది హైదరాబాదు మహానగరం. వాళ్ళింటికీ మా యింటికీ పదెనిమిది కిలోమీటర్ల దూరం. అయినా అభిప్రాయాలూ అభిరుచులూ కలిసింది స్నేహంకాని రోజూకి నాలుగుసార్లు కలిస్తే స్నేహమా?"

దీర్ఘంగా తలపంకించాడు డిటెక్టివ్ జలంధర్.

"కమలిన్ని వివాహం చేసుకున్నాక మీరు తొలిసారిగా అతన్ని కల్సినప్పుడు సంయుక్తని విడనాడడానికీ ఈమెని వివాహమాడటానికీ కారణం చెప్పాడా?" జలంధరే ప్రశ్నించాడు.

"భార్యగా కమలినిని పరిచయం చెయ్యగానే విస్తుపోయాను. నన్ను చూసి చిరునవ్వు నవ్వాడు శర్మ. "నాకు తెల్సు నువ్వాశ్చర్యపోతావని. నీకు చెప్పాలి కూడ. సమయం వచ్చినప్పుడు చెబుతాను" అన్నాడు. ఆతర్వాత యెన్నోసార్లు కలుసుకున్నాము. తనకై తను చెప్పలేదు. నాకై నేను అడగలేదు."

"తనకై తను చెప్పకపోవటానికి కారణం వూహిస్తున్నారా?"

"నాకై నేను అడక్కపోవటానికి ప్రత్యేకమైన కారణమంటూ లేదు. ఎంత స్నేహితుడైనా వ్యక్తిగత వివరాలు చెప్పితీరాలని రూలేమీ లేదుకదా! అతడుకూడా అలాగే వూహించి వుండవచ్చు. లేదా చెప్పాల్సిన అవసరంలేదని కమలిని అతనికి చెప్పి వుండవచ్చు."

"ఇంకా యేమైనా చెప్పేదుందా?"

లేదన్నట్టు తలవూపాడు గోపీనాథ్.

ఆనందరావు కేసి చూశాడు జలంధర్.

సోమయాజులు అంటున్నాడు. అతని ఉబలాటం చూస్తుంటే తనకి తెలిసిన విషయాన్ని యెప్పుడెప్పుడు కక్కేద్దామా అని వుంది. అది గ్రహించాడు జలంధర్.

"దాదాపు సంవత్సరంక్రితం నేనో విషయం గమనించాన్సార్!" అన్నాడు సోమయాజులు.

"చెప్పండి."

"శర్మ దాదాపు అయిదేళ్ళనుండీ నాకు పరిచితుడు. గోపీనాథ్ అంత ఫ్రెండ్ షిప్ మాకు లేకపోయినా తరచూ కలుస్తూనే వాళ్ళం. కమలినితో వివాహ విషరాలు గోపీనాథ్ దగ్గరే దాచాడంటే నాదగ్గర వెల్లడిస్తాడనుకోవటం హాస్యాస్పదమే అవుతుంది. దాదాపు సంవత్సరం క్రితం...."

"మీరు గమనించిన విషయం చెప్పండి" జలంధర్ అంటున్నాడు.

"నేను కొన్ని కవితలు వ్రాశాను. వాటిని శర్మకి చూపించి తప్పులుంటే దిద్దుకొని వారపత్రిక్కి పంపుదామనే ఉద్దేశంతో వాళ్ళింటికి వెళ్ళాను. పదిగజాల్లో వాళ్ళిల్లుందనగా ఓ యువకుడు వాళ్ళింట్లోంచి బైటికి రావటం కన్పించింది. అప్పుడతని మొహం కందగడ్డలాగుంది.

"నాకప్పుడనుమానంలాంటిదేమీ కలగలేదు. నేరుగా యింట్లోకి వెళ్ళాను. కమలినిలో ఏ తడబాటూ లేదు. నన్ను లోపలికి పిల్చింది. శర్మ ఊళ్ళో లేడని చెప్పింది. మామూలుగా మాట్లాడి కాఫీ యిచ్చి పంపింది.

"ఆ యువకుడెవరు? శర్మ ఊళ్ళోలేని సమయంలో యెందుకొచ్చాడు? అతనికీ కమలినికీ యేమిటి సంబంధం? యిలా ఎన్నిసార్లు వస్తున్నాడు? అతనొస్తున్నట్టు శర్మకి

తెల్సా? వగైరా సందేహాలు కలిగాయి.

"ఇప్పుడు గోపీనాథ్ చెప్పేవరకూ వాటికి ప్రాధాన్యత యివ్వలేను. ఎందుకంటే అతడు కమలినికి తమ్ముడు కావచ్చు. లేదా దూరపు బంధువు కావచ్చు. ఆ విషయం శర్మకి తెలిసేవుండొచ్చు అనుకున్నాను. ఇప్పుడనిపిస్తోంది. పెళ్ళైనవాణ్ని వల్లో వేసుకొని తాళికట్టించుకున్న ఆడది ఇంకా ఎన్ని దాగుడుమూతలైనా ఆడగలదు!"

"విద్యాధికురాలైన స్త్రీపై మీకు సదభిప్రాయం లేదా?" ప్రశ్నించాడు జలంధర్.

"విద్య మనిషికి స్వేచ్ఛనిస్తుంది. ఆడదానికి స్వేచ్ఛనిస్తే ఇంకేమైనా వుందా?" అన్నాడు సోమయాజులు కళ్ళు యింతలావు చేస్తూ.

"మీ భార్య యెంతవరకు చదువుకున్నారు.

"మూడో తరగతి!!"

"గుడ్" అన్నాడు జలంధర్. అందులోని వ్యంగ్యం అతనికి మాత్రమే తెలుసు.

ఆనందరావుకూడా మాట్లాడాడు. కాని ఆ మాటల్లో పరిశోధనకి పనికొచ్చే ఆధారాలేవీ లేవు.

11

జలంధర్ ఆలోచనలన్నీ అల్లకల్లోలంగా వున్నాయి.

శర్మ డైరీలో వ్రాసుకున్న దాన్నిబట్టి దానికీ హత్యకీ సంబంధం వుందనుకున్నాడు తను. కాని కథ రాను రాను క్రొత్త మలుపులు తిరుగుతూ కేసుని క్లిష్టంగా మారుస్తోంది.

తను శర్మకి రెండవ భార్యనని కమలిని చూచాయగానైనా చెప్పలేదు. ఎలాంటి పరిస్థితుల్లో ఆమె అతన్ని ద్వితీయ వివాహం చేసుకుంది? శర్మ మొదటి భార్య

యింకా బ్రతికే వుందా? ఆ పగతో సంయుక్త తరఫు మనుషులు హత్య చేయించి వుంటారా?

ఈ వూహ యెంతవరకూ సమంజసం?

నూటికి ఏ ఒకరో యిద్దరో తప్ప—విడాకులు పొందినా భర్తని అంటే మాజీ భర్తని—యింకా భర్తగానే వూహించుకునే దేశం మనది. అలాంటిది—శర్మని చంపి-కమలినితో పాటు మానసికంగా సంయుక్తని కూడా విధవని చేస్తారా? అఫ్‌కోర్స్—ఆమె మరొకర్ని పెళ్ళాడేసి వుంటే అది వేరే విషయం....

అదీ ఆరు సంవత్సరాల తర్వాత!!

ఇకపోతే సోమయాజులు మాటల్నిబట్టి....

శర్మకి పెద్దగా ఆస్తిపాస్తులేవు. సారస్వతమే అతని సంపద. కమలిని అతన్ని వలచి వరించి వుండవచ్చు. కాని సాటి ఆడదానిగా సంయుక్తకి విడాకులిచ్చి తనని చేసుకొమ్మనేంత కుసంస్కారిగా కన్పించదు కమలిని. అదే నిజమయ్యేపక్షంలో సమాజం సోమయాజులు అభిప్రాయంకేసి మొగ్గు చూపవచ్చు.

అయినంతమాత్రాన కమలిని పరాయి మగాడితో పొందు కుదుర్చుకోవాల్సిన అగత్యంలేదు. ఇద్దరూ గజెటెడ్ ర్యాంక్ వుద్యోగులే! ఇద్దరికీ కలిపి అయిదు వేల దాకా వస్తుంది జీతం. లగ్జూరియస్‌గా గడిచిపోతుంది జీవితం.

అయితే ఆ కుర్రాడెవరు? శర్మ యింట్లో లేని సమయంలోనే తరచూ యెందుకు వచ్చిపోతున్నాడు? తిరిగి వెళ్ళేప్పుడు తరచూ అతని ముఖం కందగడ్డలా ఎందుకు మారిపోతోంది? అలా మారిపోతోందంటే అతడు ఆమె

చేత అవమానింపబడుతూ వుండాలి. ప్రతిసారీ అవమానింపబడుతున్నాడా? ఒక్కసారైనా అవమానించకుండా వుంటాడా?

ఆమెనతడు బ్లాక్ మెయిల్ చేస్తున్నాడా???

ఆమె అతడికి భయపడుతోందా???

అప్రయత్నంగా రిసీవరందుకుంది జలంధర్ కుడిచెయ్యి.

"హలో....డిటెక్టివ్ ఇన్స్పెక్టర్...."

"....చక్రవర్తి!?"

"నువ్వా గురూ!?"

"ఆఁ....ఉదయాన్నే వుమెన్స్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్‌ని కల్సుకో. కమలిని గురించి వీలైనన్ని వివరాలు రాబట్టు.."

"అలాగే! కేసు ఎంతవరకూ వచ్చింది?"

"కాంప్లికేటెడ్ గా తయారైంది!"

అవతల చక్రవర్తి పెదవులనుండి నిట్టూర్పు వెలువడింది.

* * *

కాలింగ్ బెల్ మ్రోగించాడు.

పనిమనిషి కాబోలు. తలుపుతీసింది.

"అమ్మగారున్నారా?"

"వున్నారు."

"మాట్లాడాలి."

"లోపలికి రండి...."

పనిమనిషి వెనకాలే లోపలికి నడచాడు. డ్రాయింగ్ రూమ్‌లో కూర్చున్నాడు.

డ్రాయింగ్ రూమ్ అధునాతనంగా వుండి ఆడంబరతని చాటుతోంది. బ్రాందీ విస్కీల తాలూకు అడ్వర్టయిజ్ మెంట్స్ తాలూకు అర్ధనగ్న సుందరీమణులు గోడల

నిండా క్రేలాడుతున్నారు. వారి అభిరుచిపట్ల అబ్బురం కలిగిందతనికి.

కాసేపయ్యాక 'నమస్తే' అన్న బొంగురు కంఠం వినవచ్చింది. వులికిపాటుతో చూశాడు.

"నా పేరు మాధురీదేవి."

"నేను డిటెక్టివ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ని. పేరు చక్రవర్తి" అన్నాడు లేవబోతూ.

"కూర్చోండి...." అంది మాధురీదేవి భారీకాయాన్ని సోఫాలోకి చేరవేస్తూ.

పనిమనిషి బూస్టు పట్టుకొచ్చింది.

రెండునిమిషాలు మవునంగా దొర్లిపోయాయి.

"మిసెస్ కమలిని...." మొదలుపెట్టాడు చక్రవర్తి.

"అవును పాపం. ఆమెకన్యాయం జరిగిపోయింది. ఇంత చిన్న వయసులోనే ఆమె నుదుట వైధవ్యాన్ని రాశాడు దేవుడు...."

"ఆమె గురించి కొంత సమాచారం కావాలి."

"అడగండి."

"మీ కాలేజీలో ఆమె యెంతకాలంగా పనిచేస్తున్నారు?"

"ఆరేళ్ళుగా"

"యిక్కడ చేరేసరికే ఆమె వివాహితులా?"

"అపాయింట్‌మెంటొచ్చాక ఒక మాసానికి పెళ్ళయింది."

"ఆ సందర్భంగా ఆమె హావభావాలెలాగున్నాయో చెప్పగలరా?"

"ఓహ్!! ఆరేళ్ళనాటి మాట!"

"గుర్తున్నంతవరకే చెప్పండి."

"సంతోషంగా అందర్నీ పిల్చి ఈ విషయం చెప్పింది. పెళ్ళి తిరుపతిలో కాబట్టి ఎవ్వరమూ వెళ్ళలేకపోయాం."

"వెడ్డింగ్ కార్డు వుందా మీ దగ్గర?"

"అసలు వెడ్డింగ్ కార్డు ఇస్తేనా?"

"అదేం?"

"వెడ్డింగ్ కార్డు పద్ధతి తమకి లేదట."

ఆశ్చర్యంగా విన్నాడు చక్రవర్తి.

"కనీసం ఫలానా శర్మతో నా పెళ్ళి అని కూడ చెప్ప లేదా?"

"అడిగాము. పేరు చెప్పటానికి సిగ్గుపడింది."

"మాస్టర్ డిగ్రీ తీసుకున్న మనిషికి సిగ్గా!?"

"దాని తాత డిగ్రీ తీసుకున్నా—ఆడది ఆడదే!!"

"ఆ తర్వాత ఈ ఊళ్ళో రిసెప్షన్ లాంటిది...."

"జరిగింది. అందరం వెళ్ళాం."

"ఇప్పుడున్న ఇల్లోనేనా?"

అవునన్నట్టుగా తలూపింది మాధురీదేవి.

"ఆమె కోసం శర్మ తరచూ యిక్కడికొస్తూండే వారా?"

"చాల అరుదుగా. ఉదయం స్కూటర్ పై ఆమెని దిగ విడిచి వెళ్ళేవారు. సాయంకాలం తీసికెళ్ళిపోయేవారు."

"హత్య జరిగినరోజు కూడ వుదయం దిగవిడిచి వెళ్ళారా?"

"ఏమో! నేను చూల్లేదు. రిక్షాలో వచ్చిందను కుంటాను."

"ఆరోజు వారి మేరేజ్ ఏనివర్సరీదే కదా!! సెలవు అప్లయ్ చెయ్యలేదా?"

"గుర్తొచ్చింది. ఆరోజామె రిక్షాలోనే వచ్చింది.

భర్తకి కాలేజీలో యేదో పనుందని పొద్దుటే వెళ్ళిపోయారు."

"వేరే మగాళ్ళెవరైనా ఆమెని కలుసుకోటానికి కాలేజీకొచ్చేవారా?"

"ఓ అబ్బాయి మాత్రం అప్పుడప్పుడూ వచ్చేవాడు."

చక్రవర్తి కళ్ళు మెరిశాయి. "ఎవరు? ఎలా వుంటాడు?"

"వయసు దాదాపు ముప్పయ్ ఉండొచ్చు. నిర్లక్ష్యంగా దువ్వుకున్న అందమైన నొక్కుల జుట్టు, చామనఛాయ, ఆకర్షణీయమైన మీసాలు. ఎప్పుడూ హుందాగా కన్పిస్తాడు. పేరు యశ్వంత్ అనుకుంటాను."

"అతనితో ఆమె ప్రవర్తన ఎలా వుండేది?"

"నేను చూడలేదు. అయిష్టంగానే పర్మిషన్ తీసుకొని వెళ్ళేది."

"దీన్నిబట్టి మీరు వేరేదైనా వూహిస్తున్నారా?"

"ఓ ఆడదానితో మాట్లాడేందుకు ఓ మగాడొచ్చినంతమాత్రాన అందులో నీచార్థాలు వెదికేదాన్ని కాన్నేను. ఆమె గెజిటెడ్ హోదాలో వున్న ఉద్యోగిని. తమ్ముడు కావచ్చు బంధువు కావచ్చు. శిష్యుడు కావచ్చు. స్నేహితుడు కావచ్చు...."

"థాంక్స్ ఫర్ యువర్ కైండ్ ఇన్ఫర్మేషన్. బైదిబై మీవారు యేదైనా బార్ మెంబరా??"

"థాంక్స్. వారు బార్ మెంబర్ కాదు; వైన్ డీలర్!!"

12

సడన్ గా ఆగిపోయింది డాడ్జికారు, కమలిని ఇంటి కాస్త ఇవతలే.

తల వంచి కనులు మరింత విశాలంచేసి విండ్‌స్క్రీన్ గుండా చూశాడు జలంధర్.

వయసు దాదాపు ముప్పయ్ వుండొచ్చు. నిర్లక్ష్యంగా దువ్వుకున్న అందమైన నొక్కుల జుత్తు. చామన చాయ. ఆకర్షణీయమైన మీసాలు. నడకలో హుందాతనం!!

సోమయాజులు వెళ్ళేముందు చేసిన వర్ణన గుర్తొచ్చింది జలంధర్ కి.

అతడే! అతడే కమలినిని తరచూ కలుస్తున్నది! ఈ గూడుపుఠాణి ఇంతటితో సమాప్తం కావాలి!!

'అతడు' తలవంచుకొని వడివడిగా అడుగులేస్తూ తన ముందు నుండే సాగిపోతున్నాడు....

“మిస్టర్....” పిల్చాడు జలంధర్ కారు దిగి....

ఆగి, నిర్లక్ష్యంగా చూశాడతడు.

“నీ పేరు?”

“అడ్డమైన వాళ్ళందరికీ నా పేరు చెప్పాలని రూలు లేదు.”

“చెప్పకపోతే నిన్ను వదిలిపెట్టాలనికూడ రూలు లేదు” వాక్యం పూర్తికాకముందే అతని మెడపై 'గురి' చూసి ఒక్క దెబ్బవేశాడు జలంధర్.

అతని కళ్ళముందు చుక్కలు నాట్యంచేశాయి. తోటకూర కాడలా వాలిపోతోన్న అతన్ని కారు బ్యాక్ సీట్లోకి తోశాడు జలంధర్. డోర్ వేశాడు.

ఆలస్యంచేస్తే కమలిని ఫీలింగ్స్ చూసే అవకాశం మిస్సయిపోతుంది. వడివడిగా అడుగులు వేశాడు. అరగంట దాకా వీడు లేచే పసక్తి లేదని గొణుక్కుంటూ.

తలుపులు తెరిచే వున్నాయి. నేరుగా లోనికి నడిచాడు.

బట్టలు సర్దుకుంటోన్న కమలిని జలంధర్ ని చూసింది. ఒక పురుషుని విదిలించినప్పటి భావాలు ఆమె ముఖంలో ఇంకా లీలగా గోచరిస్తున్నాయి. అతన్ని చూడగానే ఆమె మొహం యథాలాపంగా—నిర్వికారంగా—మారి పోయింది.

"మీ ప్రయత్నం ఫలించిందా జలంధర్ గారూ!?" నిర్వికారంగానే అడిగింది కమలిని.

"ఎలా ఫలిస్తుంది? మీలాంటి ముఖ్యులే కీలకపాత్ర వహించి రహస్యాలు దాచి విషయాలు—ముఖ్యమైన విషయాలు దాటవేసి...."

"నేనా!?"

"అవును మీరే!" కాస్త విసుగ్గా అన్నాడు జలంధర్. "శర్మకి అదివరకే వివాహమైందనీ మీరు రెండవ భార్య అనీ నాతో ముందుగానే ఎందుకు చెప్పలేదు?"

"అవసరం లేదు గనక!!"

"ఏది అవసరంలేదు? భార్య బ్రతికుండగా మరో వివాహం చేసుకున్న సమాచారం అవసరంలేనిదా? పరిశోధనకి ఎంతో విలువైన పాయింట్ అది. కమలిని గారూ మీకు తెలీదు. ఒక్కో సమయంలో—సరైన సమాచారం దొరకటం ఒక్క క్షణం ఆలస్యమైతే ఆ కేసు సక్రమమైన దారిలో నడిచి ముగింపు చేరటానికి ఒక జీవితకాలం సైతం పట్టవచ్చు.

"ఇప్పటికైనా మించిపోయిందిలేదు. శర్మ మొదటి భార్య పేరు సంయుక్త అనీ ఆమె యిప్పటికీ నిక్షేపంగా వుందని నాకు తెల్సిపోయింది. చెప్పండి. ఆమె బ్రతికుండగా అతడు రెండో వివాహం ఎందుకు చేసుకోవాల్సి వచ్చింది? ఇంత చదువు చదివిన మీరు ఆమెకి ద్రోహం

చేస్తున్నానన్న భావన రానీయకుండా ఓ వివాహితుడికి ఆరాగి ఎందుకు కాల్చాలని వచ్చింది?"

"తెలుసుకోగలవారు మీరు. ఇదీ తెల్సుకోలేక పోయారా?"

ఖంగుతిన్నాడు జలంధర్. ఆమె భయపడుతుందనీ, బాధపడుతుందనీ పనో దౌర్బల్యం అనో మరేదో చెప్తూ ఉంటుందనీ భావించాడు తను. కాని ప్రశ్నకి సమాధానంగా ప్రశ్న వేస్తుందనుకోలేదు....

"కూర్చోండి...." మృదువుగా అంది కమలిని.

"ఫర్వాలేదు. చెప్పండి ..."

"కూర్చోండి!!" ఈసారామె కంఠంలో ఆజ్ఞ ధ్వనించింది.

మంత్రముగ్ధుడిలా చూస్తున్నాడు.

ఒక్కో క్షణం ఒక్కో నిమిషంలా—అరవై క్షణాలు గడిచాయి.

"సంయుక్త. 'హెర్మాఫ్రోడైట్' జలంధర్ గారూ!" అంది కమలిని. ఆమె మాటల్లో శూన్యం తప్ప మరేమీ లేదు.

అదిరిపడ్డాడు జలంధర్.

హెర్మాఫ్రోడైట్!! అంటే....

ద్విలింగ జీవి!!!

"....దయచేసి వివరంగా చెప్పండి...." ఎగ్జయిట్మెంటుతో వూగిపోతూ అన్నాడు.

"డెలివరీ ఇంట్లో జరిగింది. సంయుక్త భూమ్మీద పడగానే మంత్రసాని అదిరిపడింది. వాళ్ళది పల్లెటూరు కావడంతో, సడన్‌గా నెప్పులు రావటంతో మంత్రసానిని పిలిపించారు.

"డెలివరీ సమయంలో శిశువు కాళ్ళు ముందుగావస్తే మంత్రసానికి గండం అని ఓ మూఢనమ్మకం వుంది. అలాంటి శిశువుల్ని మంత్రసానులు గొంతు నులిమి చంపేసి మృతశిశువు పుట్టిందని చెప్పటంకూడకద్దు.

డెలివరీ సవ్యంగానే జరిగింది. కాని విపరీతమైన వింతతో పుట్టింది శిశువు. శిశువుకి స్త్రీ పురుష సంబంధమైన మర్మాంగాలు రెండూ వున్నాయి! మంత్రసాని అదిరిపడింది. వణికిపోయింది. శిశువుని చంపాలని ప్రయత్నించింది. కాని శిశువు అమ్మమ్మ ప్రక్కనే వుండటంతో అది సాధ్యంకాలేదు.

"అది ఎంతో అరిష్టదాయకమని చెప్పింది. తనకీ వాళ్ళకీకూడ ముప్పు తప్పదని వాపోయింది. బాలింత తల్లి దండ్రులు కుమిలిపోయారు. ఈ విషయం ఎక్కడా పొక్కనీయకద్దని వారు మంత్రసానిని పరిపరివిధాల బ్రతిమాలారు. అందుకోసం వారామెకి లంచంగా పుష్కలంగా డబ్బు సమర్పించారు.

"మూఢనమ్మకాలకి బానిసైన ఆ మంత్రసాని ఆ రాత్రే ఊరొదిలి వెళ్ళిపోయింది.

"అప్పుడప్పుడూ నిద్రలోనే నవ్వుతూ సమగ్రమైన అమాయకత్వాన్ని వెదజల్లుతోన్న ఆ చిన్నారి శిశువుని చూసేసరికి వారికి దుఃఖం ఆగలేదు.

"గుట్టుచప్పుడు కాకుండా శిశువుని పెంచుతూ వచ్చారు.

"శిశువు ఆడో మగో తెలీలేదు. తెల్సుకుందామనుకుంటే—తెల్సినవాళ్ళ నడగాలి. పెదవి దాటితే పృథ్వి దాటుతుంది. గుడ్లనీరు కుక్కుకుంటూ గుట్టుచప్పుడు కాకుండా వుండిపోయారు.

"శిశువుకి నామకరణం చెయ్యలేదని గ్రామంలో గుసగుసలు బైలుదేరాయి. శిశువుకి సంవత్సరం వయసు వచ్చింది. ఏదో కారణం చెబుతూ వస్తున్నారు.

"రానురాను యిది వాళ్ళకే పెద్ద పజిల్‌గా పరిణమించింది.

"జెనెటల్ ఆర్గన్స్‌లో నైతే మగ శిశువుకి పెనిస్, దాని క్రింద టెస్టికల్స్ వుండాలి. ఆడ శిశువుకి క్లైటోరిస్, దానిక్రింద యూరిత్రా వుండాలి. కాని ఈ శిశువుకి అంగుళం పొడవు క్లైటోరిస్ వుంది. దానిక్రింద భాగంలో వృషణాలున్నాయి. వృషణాల క్రింద భాగంలో యురిత్రా వుంది!!

"మూత్రం యూరిత్రాలోంచి విసర్జించబడటాన్ని బట్టి కంఠస్వరం ఆడపిల్లలా ధ్వనించటాన్ని బట్టి, అంగుళం పొడవున్న భాగం చివర మూత్రద్వారం లేకపోవటాన్ని బట్టి దాన్ని పెనిస్‌గా కాక క్లైటోరిస్‌గా ధృవపరచుకోటాన్ని బట్టి ఆ శిశువుని 'మగలక్షణాలున్న ఆడపిల్ల'గా భావించి 'సంయుక్త' అని పేరు పెట్టారు.

"సంయుక్త పెరిగి పెద్దవుతోంది. ఆమెతో బాటే ఆమె తలిదండ్రుల గుండెల్లో బాధకూడ పెరుగుతోంది. అప్పుడు సంయుక్తకి పన్నెండు సంవత్సరాలు.

"అప్పుడా అమ్మాయికి పన్నెండు సంవత్సరాల బాలుడికి పెనిస్, వృషణాలు ఏ సైజులో వుంటాయో ఆ సైజులో—అంటే పెనిస్ సైజులో క్లైటోరిస్ వుంది. సంయుక్త అన్న పేరుని సార్థకం చేస్తూ బ్రెస్టు (వక్షోజాలు) పెరగనారంభించింది.

"తల్లిదండ్రుల్లో తెగింపు వచ్చేసింది. సంయుక్త భవిష్యత్తుగూర్చి కొత్త దిగులు పట్టుకుంది. డాక్టర్ని

కన్సల్టుచేస్తే ఆమె సంపూర్ణమైన ఆడపిల్లగా మారొచ్చు నేమోనన్న ఆశ చిగురించింది. ఈ ఊరొచ్చి డాక్టర్ని కలిశారు.

"ఇన్ని సంవత్సరాలు ఆలస్యం చేసినందుకు డాక్టరు మందలించాడు. సంపూర్ణమైన ఆడపిల్లగా మారే అర్హత ఆ జీవికి లేదు. ఎందుకంటే ఇలాంటి రెండు లక్షణాలు పుచ్చుకొని పుట్టిన వాళ్ళలో రెండురకాల అర్గన్సూ పరిపూర్ణ దశకి ఎదగలేవు. అయినా శరీర బాహ్యపరిస్థితిని కంటి తుడుపుగా సవరించటానికి చిన్నతనంలో నే అయితే మరింత బాగుండేది.

"అయినా డాక్టరు అభయమిచ్చాడు. ఆపరేషన్ చేసి వృషణాలు తీసివేశాడు. క్లైటోరిస్ పొడవు తగ్గించి సాధారణంగా ఆ వయసు ఆడపిల్లకుండే సైజుకి సవరించాడు.

"ఆ సందర్భంగా మరో దారుణమైన నిజం బైట పడింది. సాధారణంగా ఇలాంటి కేసుల్లో యుటెరస్ (గర్భాశయం) వుండొచ్చు, వుండకపోవచ్చు. సెక్స్ కోరిక వుండొచ్చు, వుండకపోవచ్చు ఓవరీస్ వుండటం మూలాన బ్రెస్టు డెవలప్ అయిందిగాని సంయుక్తకి యుటెరస్ పూర్తిగా లేదు! వెజైనాకూడ పూర్తిగా లేదు!!"

నోరు తెరుచుకొని ఆశ్చర్యంగా వింటోన్న జలంధర్ అప్రయత్నంగా 'మైగాడ్' అన్నాడు. "అయితే...."

"మీ సందేహం నాకు తెల్సు. కాని చాలమందికి తెలీదు. స్త్రీ మర్మాంగంలో యురితా వెజైనా అని రెండు భాగాలుంటాయి. యూరినరీ బ్లాడర్ (మూత్రకోశం) నుండి ఒక నాళం—అదే మూత్రనాళం—

మర్మాంగంలోకి కలుపబడి వుంటుంది. క్లైటోరిస్ క్రింది భాగాన వుండే రంధ్రం దాటాక కొన్ని మిల్లీమీటర్ల దూరంలోనే యూరిత్రా వుంటుంది. అందులోంచి యూరిన్ తప్ప మరేమీ రాదు. అక్కణ్నుంచి యుటెరస్ వరకూ వుండే కెనాల్‌ని వెజైనా అంటారు.

"ఈమెకి వెజైనాలేదు. ఆర్టిఫిషియల్ వెజైనా వైద్యశాస్త్రంలో సాధ్యమే! కాని యుటెరస్ కూడ లేక పోవటంతో ఆర్టిఫిషియల్ వెజైనా అవసరం లేక పోయింది. అయినా సెక్స్ కోరిక వుండటానికి పదిశాతమైనా అవకాశముంది గాబట్టి ఆర్టిఫిషియల్ వెజైనా అమర్చాడు డాక్టరు. అయితే రీ ప్రొడక్షన్‌కి నూరు శాతం అనర్హురాలని చెప్పేశాడు. ఫీమేల్ హార్మోన్స్‌తో ట్రీట్‌మెంట్ కోర్సు పూర్తిచేసి పంపించాడు.

"పద్దెనిమిదేళ్ళొచ్చాయి సంయుక్తకి. బాహ్య ప్రపంచానికి అందంగా, పరిపూర్ణ యవ్వనవతిగా కన్పించే సంయుక్తలో ఇన్ని లోపాలున్నాయని, సంతానయోగం లేదని యెవ్వరూ అనుకోరు.

"సంయుక్త తల్లిదండ్రుల్లో స్వార్థం ఉరకలు వేసింది. 'గుండెలమీది కుంపటి'ని తొలగించుకోవాలనే తాపత్రయ పడ్డారుగాని ఆమె మరో మగాడి జీవితంలో నే కుంపటవుతుందని వారనుకోలేదు. పెళ్ళిసంబంధాలు చూశారు. 'వారికి' ముడివేశారు.

"తొలిరాత్రే బండారం బైటపడింది. పన్నెండేళ్ళొచ్చేవరకూ ఆమె శరీరంలో పురుష మర్మాంగాలు కూడ పెరగటంతో అదోరకమైన జుగుప్సా భావన ఆమెలో పెరుగుతూ వచ్చింది. దానికితోడు శారీరక ధర్మాలుకూడ వ్యతిరేకించటంతో ఆమెలో సెక్స్‌కోరిక

పూర్తిగా నశించింది. మొదటి రాత్రి సెక్సుని వ్యతిరే కించింది. భోరుమని యేడుస్తూ భర్తకన్ని విషయాలు చెప్పేసింది.

"కాని వారు దేవుడు. మనిషి జీవితంలో, జన్మ, పెళ్ళి, మరణం ఒక్కసారేనని భావించే వ్యక్తి ఆయన. రెండు సంవత్సరాలు భరించారు. సంయుక్త పేరంట్సు కూడ పశ్చాత్తాపపడ్డారు. వారి మంచితనాన్ని భరించలేక పోయారు. తమ కూతురికి అందరిలాగే వివాహమైంది. సంయుక్త అందరి ఆడపిల్లలమల్లే సంసారం చేస్తోంది అని అందరూ అనుకోవటమే వాళ్ళకి కావలసింది. అలా జరిగింది గాబట్టి వారి అల్లుడుగారి గురించి ఆలోచించడం మొదలు పెట్టారు.

"తను సాంసారిక జీవితానికి అనర్హురాలననీ తన భర్త మరో వివాహం చేసుకోవటానికి తనకభ్యంతర మేమీ లేదనీ సంయుక్తతో ఉత్తరం రాయించారు.

"చెప్పండి జలంధర్ గారూ! ఇందులో తప్పెవరిది? జన్మతో నే పుట్టుకు 'లోపాలతో' పుట్టిన సంయుక్తదా? ఆ సంగతి దాచి వివాహం చేసిన ఆమె పేరంట్సుదా? లేక యివేవీ తెలీక ఆ అమ్మాయిని పెళ్లాడిన శర్మగారిదా?" బాధ, ఆవేదన, కోపం కలిసిన స్వరంతో అడిగింది కమలిని.

"శర్మ మొదటి వివాహం విషయం చెప్పకపోవటంతో శర్మ హాత్యకి సంయుక్తకి సంబంధించిన వ్యక్తులు కారణ మనుకున్నానుగాని దీని వెనక ఇంత విచిత్ర చరిత్ర వుం టుందని వూహించలేకపోయాను. మానవ శరీర ధర్మ శాస్త్రం యింత వికృతంగా కూడ వుండొచ్చని యివాళే తెల్సుకున్నాను. పైదిపై, ఇలాంటి పుట్టుకలకి ప్రత్యేక

మైన కారణం అంటూ వుంటుందా? అయ్ మీన్ — మేన
మామనో మేనబావనో చేసుకోవటంవల్ల ...."

"నో...." అడ్డంగా తలాడించింది కమలిని. "దానికీ
దీనికీ సంబంధం లేదు."

"అయితే దీన్ని శిశువు తల్లి గర్భంలో వుండగానే
పొందిన జబ్బు అనుకోవచ్చా?"

"అలాకూడ వీల్లేదు. దిసీజ్ అబ్నార్మాలిటీ!!"

"అబ్నార్మాలిటీ! యూ మీన్ — అసాధారణ
పరిస్థితి!?"

"అవును. నూటికో కోటికో ఒక్కటి సంభవిస్తూం
టుంది ఇలా."

"ఈ పరిస్థితిని గూర్చి డాక్టర్ ట్రీట్‌మెంట్, సజె
షన్స్ గూర్చి ఇంత విపులంగా ఎలా చెప్పగలిగారు?"

"సంయుక్తని ట్రీట్ చేసిన డాక్టరు మా చిన్నాన్నే
జలంధర్ గారూ!"

"అయ్ సీ ..."

"తర్వాత తెలిసింది నాకు...."

"అయినా ఇంత విపులంగా చెప్పగలిగారంటే మీరు
వృత్తిరీత్యా డాక్టరు కాకపోయినా...."

"నేను ఫిజియాలజీ లెక్చరర్ని జలంధర్ జీ...." అంది
కమలిని.

ఫిజియాలజీ!

మానవ శరీర ధర్మశాస్త్రం!!!

దా ని గు రిం చి క మరేమీ మాట్లాడలేకపోయాడు
జలంధర్.

"మరొక్క సందేహం...." అన్నాడు ఆమె పర్మి
షన్‌తో సిగరెట్ వెలిగించుకున్న కాసేపటికి.

"అడగండి...."

"జీవితంలో మనిషికి జన్మ, వివాహం, మరణం ఒక్క సారేనన్న సిద్ధాంతాన్ని నమ్మిన మీ వారు—అఫ్ కోర్స్ విధి అతనితో ఒకసారి ఆడుకుందనుకోండి—అయినా..."

"సిద్ధాంతాన్ని సైతం ఖాతరు చెయ్యక రెండో వివాహం—అంటే నన్ను చేసుకున్నారు.... మానవధర్మం ముందు—వయసొచ్చిన మగాడుగా సెక్స్ + సాంసారిక అనుభవాలముందు తన ఆశయాన్ని గడ్డిపోచని చేశారు. ఎందుకు? కారణం వయసా? కోరికలా? నేనా? నా అందమా? యివే కదూ మీ అనుమానాలు?"

అవునన్నట్టు తలూపాడు జలంధర్.

"వినే ఓపికుందా?".

"ఓపిక కాదు. నా డ్యూటీ అది. నేనిప్పుడు కథలు వినటానికి రాలేదు పరిశోధన నిమిత్తం వచ్చాను. తెల్సు కోదగినవి సమగ్రంగా తెల్సుకోకపోతే పరిశోధన సాగదు. మీకై మీరు చెబితే నాకు శ్రమ తగ్గించిన వారవుతారు" అన్నాడు జలంధర్.

13

కమలిని చాల పేదకుటుంబంలోంచి వచ్చిన పిల్ల. తెలివి తేటల్లో స్కాలర్ షిప్పులతో ఒక్కో మెట్టూ పైకెక్కుతూ వచ్చింది. కమలిని తండ్రి ఒక ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో అటెండరు. తల్లి పాతకాలంనాటి మనిషి.

కూతురికి చదువుపట్ల గల ఆసక్తి గమనించి బాగా ప్రోత్సహించాడు తండ్రి.

మాస్టర్ డిగ్రీ తీసుకున్న కొద్దిరోజులకే కమలినికి ఉమెన్స్ కాలేజీలో లెక్చరర్ పోస్టు వచ్చింది. రామ

శాస్త్రి అనారోగ్యంతో, దిగులుతో మంచం పట్టాడు. కూతురు వివాహం కళ్లారా చూసి కన్ను మూయాలని అతని కోరిక.

కుమార్ పి.డబ్ల్యు.డి.లో జూనియర్ ఇంజనీరు. బాగా డబ్బున్నవాడు. విలాసపురుషుడు. అయితే కమలిన్ని చూశాక అతనికి 'మగాడు పెళ్ళిచేసుకోవాలి' అనిపించింది.

రామశాస్త్రిని కలిసి మాట్లాడాడు.

డబ్బుంది. హోదా వుంది. అందముంది. చదువుంది. మంచి ఉద్యోగముంది. పైగా మగపిల్లాడు ఆడపిల్ల ఇంటికి వచ్చి అడుగుతున్నాడు. ఒక సగటు ఆడపిల్ల తండ్రికి అంతకంటే ఏం కావాలి?

కమలినికూడా వరుడు నచ్చాడు.

కట్నం అడగలేదు, పెళ్ళి సింపుల్‌గా తిరుపతిలో జరిగిపోవాలని తీర్మానించుకున్నారు. నో వెడ్డింగ్ కార్డ్స్ నథింగ్.

తీరా అక్కడికెళ్ళాక పెళ్ళి దైవసన్నిధిలో కాక— తాము తీసుకున్న కాటేజీలో జరగాలని పట్టుబట్టాడు వరుడు.

కమలినికి యివేవీ పట్టలేదు. జన్మనిచ్చిన తలిదండ్రులు తన వివాహం చూడాలని కోరారు, తను తీర్చబోతోంది. అంతే. ఆ సమయంలో ఆమెకి ప్రత్యేకించి కోరికలేమీ లేవు.

వివాహమయ్యాక దైవదర్శనానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి.

మంగళసూత్రధారణ సమయంలో పెళ్ళి ఆపుచేశాడు కుమార్.

"కమలిని బాగా చదువుకున్న అమ్మాయి. అందు

లోనూ హాస్టల్లో వుండి చదువుకున్న పిల్ల. నా ఫ్రెండ్స్ అభిప్రాయం ప్రకారం అమ్మాయి కేరెక్టర్ మంచిది కాదు. వారి అభిప్రాయంతో నేనూ ఏకీభవిస్తున్నాను. ఎవరైనా లేడీ డాక్టర్ ఆమెని యిప్పుడే పరీక్షించి ఆమె కన్నెపిల్ల అని ధృవపర్చే పక్షంలో వధువు మెళ్ళో తాళి కట్టడానికి నాకభ్యంతరం లేదు" అన్నాడు.

పెళ్ళిజనంలో హాహాకారాలు చెలరేగాయి. కాని అవి గుసగుసలుగానే వుండిపోయాయి. పెళ్ళికొడుకుని తిట్టుకోని మనిషి లేడు. దైవసన్నిధిలోగాక కాలేజిలో పెళ్ళి జరగాలని యెందుకు పట్టుపట్టాడో అప్పుడర్థమైంది. ఎవడో దగుల్బాజీ వెధవ సలహా యిచ్చివుంటాడు.

మానవత్వాన్ని హత్య చేసిన వేళ అది.

ఆడతనాన్ని ఉరికంబం ఎక్కించిన వేళ అది.

నమ్మకం అన్న పదాన్ని అగ్ని సమాధి చేసిన వేళ అది.

అలాంటి ఆ నికృష్ట క్షణాల్లో కమలిని కళ్ళమ్మట రెండే రెండు కన్నీటి కణాలు—ఎదుటున్న హోమంలో పడి దగ్ధమైపోయాయి.

అహూతుల్లో ఒక డాక్టరమ్మ వుంది. ఆవిడ లేచింది. ఆమె మగపెళ్ళివారి తరఫున వచ్చిన మనిషే.

నెమ్మదిగా ప్రక్కగదిలోకి పిల్చుకుపోయింది. పది నిమిషాల్లో వధువుతో కల్సి బైటికి వచ్చింది.

"మంచికీ మానవత్వానికీ నమ్మకానికీ ఆడతనానికీ పట్టాభిషేకం చేసింది మిస్ కమలిని. ఆమె ఈక్షణం వరకూ 'కన్య' అని చెప్పటానికి గర్విస్తున్నాను" అని చెప్పి కూచుంది.

కుమార్ మొహంలో గర్వం కదలాడింది. ఫ్రెండ్సం

దరహాసం ఒక్కసారి గర్వంగా చూసి పీటలమీద కూచు న్నాడు.

మంగళసూత్రధారణ సమయం వచ్చింది.

"ఒక్క నిమిషం...." అంది కమలిని పురోహితుడితో.

మంత్రోచ్చారణ ఆగిపోయింది.

సూదిపడితే విన్పించేంతటి నిశ్శబ్దం అలముకుంది వివాహ మంటపంలో.

కమలిని కంఠం ఖంగున పలికింది.

"తన భార్య స్ఫటికం కన్నా స్వచ్ఛంగా ప్రకృతి కంటే పవిత్రంగా వుండాలని కోరుకోవటంలో మగాడి తప్పేమీ లేదు. అంచేత కుమార్ గార్ని నేను తప్పుపట్టడం లేదు. పైగా ఇంతమందిలో తనకాబోయే అర్ధాంగికి శీల పరీక్ష జరిపి మరీ ఋజువు చేసినందుకు ఆనందంగా వుంది.

అలాగే వధువుకి— అయామ్ మీన్ ఆడపిల్లకూడ తన భావి జీవిత భాగస్వామి అస్ఖలిత బ్రహ్మచారిగా వుండాలని మనసా వాచా కోరుకుంటుంది. ఒక భారత దేశపు సగటు ఆడదానిగా నాకూ అలాంటి కోరికుంది. పెళ్ళిపెద్దలో మగ డాక్టర్లున్నారు. ఎవరైనా ఈ నిమి షంలో వరుణ్ణి అస్ఖలిత బ్రహ్మచారిగా నిరూపించ గలిగితే తలవంచి తాళి కట్టించుకోవటానికి నా కేమీ అభ్యంతరం లేదు."

కుమార్ గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ పడ్డట్టయింది.

శీల పరీక్ష!

తనకి!!

మగాడికి శీల పరీక్ష???

ఎలా.... ఎలా సాధ్యం!?

ఆహూతుల పెదవులపై దరహాసం! అమ్మలక్కల

గుండెలనిండా గర్వం!! కమలినిపై అభినందనలు వర్షంలా కురిశాయి.

"నిరూపించుకోవోయ్ నీ పవిత్రతనికూడ!!"

సలహాలు!

అరుపులు!!

కేకలు!!!

అదే సలహా వందలసార్లు ఖంగున మ్రోగింది.

"అదెలా సాధ్యం? ఆడదానికైతే..." ఏదో అనబోయాడు కుమార్.

"ష....ట....ప్....!!!" నవనాడుల్నీ కూడదీసుకొని గర్జించింది కమలిని. "యూ బ్లడీ బాస్టర్!! పేదరికాన్ని ఆసరాగా తీసుకొని పరిస్థితుల్ని బానిసగా చేసుకొని ఒక ఆడదాన్ని కట్నంలేకుండా—జాలితో—సానుభూతితో చేపడుతున్నానన్న గర్వంతో కన్నూ మిన్నూ గానక నీ యిష్టంవచ్చినట్టు ఆడుకుందామనుకున్నావురా!?

"తలిదండ్రుల చివరికోరిక తీర్చటంకోసం ఆశయాల్ని సైతం చంపుకొని తలవంచిన ఆడదాన్ని ప్రేమతో అక్కున చేర్చుకుంటే అనంత జీవనవాహినిగా మిగిలిపోతుంది. అవమానించి ఆడుకుందామని చూస్తే అపర కాళిగా విజృంభిస్తుంది. పవిత్రతమీద నమ్మకంలేని నీకు పవిత్రత అన్న పదానికి అర్థంకూడ తెలీదు. నీ పవిత్రతని నిరూపించలేని నీకు పవిత్రతని అక్కున చేర్చుకొని లాలించే అర్హతలేదు. గెటవే ఫ్రమ్ హియర్....!!"

మెడలోని పూలదండనీ నుదుటి బాసికాన్నీ భగ భగ మండుతోన్న హోమంలో వేసింది కమలిని.

ఆ గదిలోని విష వాతావరణంతో బాటు అదికూడ

మాడి బూడిదైపోయాయి.

కుమార్, అతని ముఖ్యులు నిర్ఘాంతపోయారు.

గంభీర వాతావరణం నెలకొంది.

కమలిని కళ్ళలో అశ్రుబిందువులు రాజ్యం చేస్తున్నాయి. కర్తవ్య మూఢురాలై అచేతనంగా సజీవ శిల్పంలా నిల్చుండిపోయింది.

ఇందాక కమలిన్ని పరీక్ష చేసిన లేడీ డాక్టర్ నిలుచుంది.

"ఈ అమ్మాయి వయసులో నాకంటే నే కాదు. ఇక్కడున్న ఎందరికంటేనో చిన్నది. కాని వ్యక్తిత్వంలో అందరికంటే ఎదిగిపోయింది. తిరుమల శిఖరాన్ని మించి ఎదిగిపోయింది. ఏ వ్యక్తిత్వాన్ని నమ్ముకొని-ఏ ఆడజాతికి ఔన్నత్యాన్ని తీసుకొచ్చే తలంపుతో ఈ పని చేసిందో- ఆ అమ్మాయిలోని వ్యక్తిత్వాన్ని, ఆ అమ్మాయిలోని ఔన్నత్యాన్ని కాపాడాల్సిన, నిలబెట్టాల్సిన బాధ్యత మనమీదుంది.

ఈ ముహూర్తానికే ఈ అమ్మాయి వివాహం జరిపించటం మన విధి. ఈమె ఆదర్శాన్ని గౌరవించి ఈమె వ్యక్తిత్వానికి విలువిచ్చి ఈమె ఔన్నత్యాన్ని అవగతం చేసుకొని అర్ధాంగిగా తనలో సగభాగాన్ని అర్పించి భర్త అంటే కేవలం భరించువాడుగాకాక ఆమెలో సగాన్ని ధరించేవాడుగా, ఆమెను వరించేవాడుగా మీలో ఏవరైనా ముందుకువస్తే-ఆ యువకుణ్ని పెళ్ళాడుతుంది. సహృదయుడెవరైనా వుంటే దయచేసి ముందుకు వచ్చి పాణిగ్రహణం చెయ్యండి...."

భయంకర నిశ్శబ్దం....

ఎవరి గుండె చప్పుడు వారికే విన్పించేంత నిశ్శబ్దం.

క్షణాలు—నిమిషాలు గడుస్తున్నాయి.

నెమ్మదిగా గుసగుసలు....

సందిగాకస....

"ఎవరూ లేరా?" అన్న మాటలు....

అయిదు నిమిషాల తర్వాత....

గంభీరమైన రెండు పెదవులు 'నే నున్నాను' అన్నాయి.

ఆ పెదవులకి సంబంధించిన రెండు పాదాలు కమలిని వైపు సాగిపోయాయి. నిండుకుండలా తొణక్కుండా.

ఆ వ్యక్తి.... ఆ మహోన్నత వ్యక్తి....

14

"....దత్తపది మార్కండేయశర్మ" అన్నాడు డిటెక్టివ్ జలంధర్.

అవునన్నట్టుగా రెండు అశ్రుకణాలు ఆమె కళ్ళలోంచి జారి ఆమె ఒడిలో ఇంకిపోయాయి.

కర్చీఫ్‌తో కనులు వత్తుకున్నాడు జలంధర్. "అపరాధ పరిశోధక వృత్తిలో ఎన్నో నేరాలు చూశాను, ఎన్నో హత్యలు చూశాను, ఎన్నో దారుణాలు చదివాను, ఎదుర్కొన్నాను. కాని ఇలాంటి దారుణ వాస్తవాన్ని జీర్ణించుకోవటం యిదే మొదటిసారి...."

"మా వివాహం జరిగిపోయింది. ఆశీస్సులందుకోవటం కోసం మా నాన్నవద్దకి వెళ్ళి కెవ్వమున్నాను. ఆయన ప్రాణవాయువులు అనంత వాయువుల్లో ఎప్పుడో లీనమయ్యాయి. పెళ్ళి భంగమవుతుందని యెవ్వరూ వెల్లడించలేదు.

"ఆయన ఆశయం అలా భంగమైంది జలంధర్ గారూ...."

"నో నో .... ఆయన ఆశయం యేమాత్రం భంగం కాలేదు. ఆయన సిద్ధాంతానికి ఆయన చర్య వన్నెలే దిద్దింది. ఆశయాలు సిద్ధాంతాలు అంటూ వాటిని పట్టుకొని వ్రేలాడ్డంకంటే—వాటితో మరో క్రొత్త ఊపిరికి జీవం తీసుకురాగలిగితే అంతకుమించిన సార్థకత దేనికీ వుండదు. బైదిబై....శర్మపై పగబట్టడానికి కుమార్ కి యెక్కువ అవకాశం వుంది. తనకి దక్కని మనిషి—తనని అసహ్యించుకున్న మనిషి మనఃపూర్వకంగా మరొకరికి సొంతమైందంటే ఆ పగకి అంతుండదు. ఆ పగ తీర్చుకోవటంకోసం ఆరుకాదు .... అరవై సంవత్సరాలైనా వెయిట్ చెయ్యగలడు...."

అడ్డంగా తలాడించింది కమలిని.

"లేదు జలంధర్ గారూ! అతడు మారిపోయాడు. ఆ తర్వాత అతన్ని—ఆనాడు శీలపరీక్షకి ప్రోత్సహించిన మిత్రులు సైతం అసహ్యించుకున్నారు. వరసగా పదిహేను ఇరవై సంబంధాలు తప్పిపోయాయి. అతనిలో ఒకవిధమైన వైరాగ్యం ప్రవేశించింది. ఇంతవరకూ అతడు వివాహం చేసుకోలేదు. అప్పుడప్పుడూ మా యింటికి వచ్చి పశ్చాత్తాపం ప్రకటించి వెళ్ళిపోతుంటాడు. మీరొచ్చేముందుకూడ వచ్చాడు...."

అదిరిపడ్డాడు జలంధర్, "యూమీన్..యశ్వంత్!?"

ఆశ్చర్యంగా కమలిని అతన్ని చూసింది. "అవును. యశ్వంత్ కుమార్! మీకెలా తెల్సు?"

"తెల్సుకున్నాను. అతనికి మీపై పగలేదా?"

"ముమ్మాటికీ లేదు."

"అతడు అప్పుడప్పుడూ మీ ఇంటికి వస్తున్నట్టు మీవారికి తెలుసా?"

"తెలుసు. వారి స్నేహితుడు. పెళ్ళికి పీరు హాజరైంది అతని వల్లనే కదా!"

"అతడు మీపట్ల యెన్నడూ అసభ్యంగా ప్రవర్తించలేదా?"

"లేదు."

"మీ యింటినుండి మరలిపోయేప్పుడు మొహం కందగడ్డలా చేసుకుపోతాడని విన్నాను. ఎందువల్ల?"

"నన్ను చూసినప్పుడు బహుశా గతం గుర్తుకి వచ్చివుండొచ్చు."

"అతడు మేకవన్నె పులి కాదని మీరు ఖచ్చితంగా చెప్పగలరా?"

"ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. అయినా అతనికి దక్కబోతున్న నన్ను వారు బలవంతంగా లాక్కున్నారా? లేదే! యశ్వంత్ మూర్ఖత్వంతో జారవిడుచుకున్నాడు. వారు సహృదయంతో లేవనెత్తారు. వారిపై పగబట్టడానికి అతనికి ఆస్కారమే లేదు. ఇందాక వచ్చినప్పుడు ఇకపై ఈ ఇంటికి రాననీ నా మొహం చూడలేననీ చెప్పి వెళ్ళాడు...." చివరి వాక్యం అంటున్నప్పుడు కమలిని కంఠంలో జీర ధ్వనించింది.

"శర్మగారి మరణం సంయుక్త వాళ్ళలో ఎలాంటి రియాక్షన్ కల్గించింది?"

"పేపర్ న్యూస్ చదివి గుండెలు బాదుకుంటూ వచ్చారట. నేను అన్‌కాన్షస్ స్టేజిలో వున్నప్పుడు చూసి మరలిపోయారట. వెళ్ళాక ఉత్తరం రాశాడు సంయుక్త నాన్న. బహుశ సంయుక్తకూడ యిప్పుడు నాలాగే..." ఆపై మాట్లాడ్లేకపోయింది కమలిని.

"అన్నట్టు మీ అమ్మగారు...."

"సంవత్సరం క్రితం ప్రమాదంలో పోయారు."

"ప్రస్తుతం మీకు తోడు అవసరం. లేడీ కాన్‌స్టేబుల్‌ని మఫ్టీలో పంపమంటారా?"

"థాంక్స్. అవసరం లేదు. కాని వారు వున్నప్పట్నుండి ఒకడు నాకేసి ఆకలి చూపులు చూసేవాడు. వారుండగా వాడి ఆటలు సాగలేదు. ఇప్పుడు విజృంభించవచ్చు. వాడిపై ఓ కన్ను వేయించండి చాలు...."

"ఎవడు వాడు?"

చెప్పింది కమలిని.

ఉలిక్కిపడ్డాడు జలంధర్.

• • •

డాడీ కారువద్దకి నడుచుకుంటూ వచ్చాడు. కారు బ్యాక్ సీట్లోకి తొంగిచూశాడు. ఖాళీగా వుంది. చుట్టుప్రక్కల చూశాడు. ఎవ్వరూ లేరు.

చిన్నగా నవ్వుకొని స్టార్ట్ చేశాడు.

రంగుల రాట్నంతో సూత్రాన్ని పట్టుకొని తిరుగుతున్నట్టుంది పరిస్థితి. పరిగెత్తి పరిగెత్తి కాళ్ళు నెప్పెట్టడమే కాని యెంతదూరం వెళ్ళావ్ అనడిగితే జవాబు శూన్యం.

అష్టావధానంలో పద్యం యధాలాపంగా వచ్చి దాన్ని ప్రత్యేకంగా డైరీలో వ్రాసుకొని వుండొచ్చని భావించాడు తను. అండర్‌లైన్ చేసిన పదాలుకూడ అర్థాలు దొరక్కనో తెలీకనో వుంటాయనుకున్నాడు. శర్మ మొదటి వివాహం, కమలిని కొరకు యశ్వంత్ రావటం తెలీగానే అట్నుండి నరుక్కు రావచ్చనుకున్నాడు. కాని రెండు విషయాలూ సమగ్రంగా తెల్సుకున్నాక- మొదటిది శర్మపైనా రెండోది కమలినిపైనా సానుభూతిని సమ్మరించిందే కాని శర్మ హత్యపై అనుమానితుల్ని సంపా

దించలేకపోయింది.

పోతే మిగిలింది డైరీ!

పద్యం!!!

అండర్ లైన్ చేసిన పదాలు!!!

వీటి ఆధారంగా ముందుకు సాగాలంటే ఆనాటి అష్టావధానాన్ని పూర్తిగా గుర్తుకి తెచ్చుకోవాలి. తెచ్చుకోగలడు కాని వాటిలో యేదైనా క్లూస్ దొరికితే పట్టుకోగల శక్తి ప్రస్తుతం లేదు.

15

సీలింగ్ ఫ్యాను నెమ్మదిగా తిరుగుతోంది.

ఆనాడు అష్టావధానంలో—కార్యక్రమం పూర్తిగా తిలకించటంతో ప్రతి అంశమూ బాగా గుర్తుండిపోయింది జలంధర్ కి. టేప్ రికార్డర్ లాంటి బుర్ర ఆనాటి కార్యక్రమాన్ని పూర్తిగా రికార్డు చేసింది.

నెమ్మదిగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు జలంధర్. మస్తిష్కపు టేప్ రికార్డర్ తాలూకు ఓ బటన్ నొక్కాడు.

ఎన్నో సంఘటనలు .... వేగంగా వెనక్కి వెళ్ళిపోతున్నాయి. రివైండ్ చెయ్యబడుతున్నాయి. అలా కాసేపు—రెండు మూడు బటన్లు నొక్కాక చప్పట్లు వినిపించాయి. అవి—ఉగాదినాటి శర్మ అష్టావధానం ప్రారంభించబోయేముందు శర్మ చేసిన ప్రసంగానికి హర్షధ్వానాలు. ఆ తర్వాత ....

• • •

అష్టావధానంలోని తొలి అంశం నిషిద్ధాక్షర. పృచ్ఛకుడు గోపీనాథ్.

నిషిద్ధాక్షర పృచ్ఛకుడు ఏదైనా విషయం చెప్పి దానిపై పద్యం చెప్పమని అవధానిని కోరతాడు.

అవధాని పద్యంలోని మొదటి అక్షరాన్ని ప్రారంభించగానే పృచ్ఛకుడు రెండవ అక్షరాన్ని వూహించి ఆ అక్షరాన్ని నిషేధిస్తాడు. మరో అక్షరంతో అర్థం చెడకుండా పూరించాలి అవధాని.

అవధాని రెండో అక్షరం చెప్పగానే మూడో అక్షరాన్ని నిషేధిస్తాడు పృచ్ఛకుడు. ఆ అక్షరంకాక మరో అక్షరాన్ని ఉపయోగించాలి అష్టావధాని. నాలుగో అక్షరాన్ని వూహించి నిషేధిస్తాడు పృచ్ఛకుడు. నిషేధించిన అక్షరం ఉపయోగించకుండా పూర్తిచేస్తూ పోవాలి అష్టావధాని.

పద్యంలోని మొదటి మూడు పాదాలూ అలాగే సాగవచ్చు. లేదా పృచ్ఛకుడు నిషేధాన్ని మధ్యలో విరమించుకోవచ్చు. మళ్ళీ కంటిన్యూ చెయ్యవచ్చు.

ప్రాస అక్షరం, పద్యంలోని చివరిపాదం నిషేధించటానికి వీలులేదు.

....కార్యక్రమ ప్రారంభ సూచనగా నెమ్మదిగా లేచాడు గోపీనాథ్. “శర్మగారూ! కార్యక్రమంలోని తొలి అంశాన్ని గణేశ ప్రార్థనతో ప్రారంభించాలని నా అభిమతం. గజాననుని స్తుతిస్తూ కందం ప్రారంభించండి మరి....” అన్నాడు.

రెండు క్షణాలు కళ్ళు మూసుకొని పద్యంలోని తొలి అక్షరంగా ‘శా....’ అని, తర్వాతి అక్షరాన్ని నిషేధించవలసిందిగా గోపీనాథ్ వేపు చూశాడు అవధాని.

వేగంగా ఆలోచించాడు గోపీనాథ్. ‘శాస్తా’ అంటే ‘సర్వాన్నీ శాసించేవాడా’ అని అర్థం. అందుకని “అవధానిగారూ! ‘సకారాన్ని’ నిషేధిస్తున్నాను” అన్నాడు.

వెంటనే "....ంతా" అన్నాడు అవధాని.

ఇప్పుడు 'శాంతా' అన్న పదం తయారైంది. శాంతము గలవాడా అని భావార్థం.

గోపీనాథ్ మొహం పాలిపోయింది. ఇప్పుడు తను మూడో అక్షరం నిషేధించాలి. తను ఒక అక్షరం నిషేధిస్తే అతడు మరొక అక్షరంతో ఇంకో పదం తయారు చేసుకోవచ్చు. అంచేత పదం మధ్యలో నిషేధించాలి.

"శాంతా...." అని మరోసారని—'నిషేధిస్తావా?' అన్నట్టు చూశాడు శర్మ. లేదన్నట్టు తలాడించాడు పృచ్ఛకుడు.

"ధీ...." అన్నాడు శర్మ.

"రా....నిషేధిస్తున్నాను" అన్నాడు గోపీనాథ్.

వెంటనే 'దా....' అన్నాడు అవధాని.

'ధీరా' అంటే బుద్ధియందు రమించువాడా అనర్థం.

'ధీదా' అంటే బుద్ధి నిచ్చువాడా అనర్థం.

గోపీనాథ్ మొహం వివర్ణమయింది. 'ధీదా'తో పదం అయిపోయింది. తర్వాతి పదం యే అక్షరంతో ప్రారంభిస్తాడో!!

నిషేధం లేదన్నాడు.

"శ్రీ...." అని ఆగాడు అవధాని.

'శ్రీశా' అంటే సంపత్తు కలిగినవాడా అని అర్థం. ఆ పదం రాకుండా 'శా' అక్షరం నిషేధించబడింది.

'దా' అన్నాడు అవధాని, పద్యంలోని మొదటి పాదాన్ని పూర్తిచేస్తూ.

'శ్రీదా' అంటే సంపద నిచ్చువాడా అని అర్థం.

గోపీనాథ్‌కి మతిపోయింది.

"రెండవ పాదంలో మొదటి అక్షరాన్ని నిషేధించండి మరి...." అన్నాడు అవధాని.

అడ్డంగా తలాడించాడు గోపీనాథ్ కసిగా.

రెండో పాదంలో రెండో అక్షరం ప్రాసగాబట్టి, ప్రాస నిషేధించకూడదు గాబట్టి, రెండో పాదాన్ని ప్రారంభిస్తూ 'రంతా' అన్నాడు అవధాని. అంటే (పరబ్రహ్మమునందు) రమించువాడా అని అర్థం.

పదం అయిపోవడంతో నిషేధం లేదన్నాడు గోపీనాథ్.

తర్వాతి పదాన్ని ప్రారంభిస్తూ '....మ' అన్నాడు అవధాని.

'హ' నిషేధమన్నాడు పృచ్ఛకుడు.

'....ంతా' అంటూ ఆ పదాన్ని పూర్తిచేశాడు అవధాని.

'మంతా' అంటే (భక్తుల కష్టములను గూర్చి) ఆలోచించదగినవాడా అని అర్థం.

"గ" అన్నాడు అవధాని.

"జ" నిషేధించబడింది.

దానికి బదులుగా 'ణే' అన్నాడు అవధాని.

'శ్వ'లోని వకారాన్ని నిషేధించాడు గోపీనాథ్ 'గణేశ్వర' అని తీసుకుంటాడని.

'శ' అని మాత్రం అన్నాడు అవధాని.

ఆతర్వాత తోచక నిషేధం లేదన్నాడు గోపీనాథ్.

'గ' అన్నాడు అవధాని.

'ణ' నిషేధించబడింది.

'జ' అన్నాడు అవధాని.

ఆ తర్వాత నిషేధించలేకపోయాడు.

'ఊ' అన్నాడు అవధాని.

నిషేధించలేకపోయాడు పృచ్ఛకుడు.

'ఖ' అన్నాడు అవధాని.

గోపీనాథ్ బుర్ర పనిచెయ్యటం మానేసింది.

'దే' అన్నాడు అవధాని.

గోపీనాథ్ బుర్రలో మెరుపు మెరిసింది. ఇంతవరకూ రెండో పాదం 'రంతా! మంతా! గణేశ! గజముఖదే'తో ఆగిపోయింది. 'గజముఖ' అన్నది సంబోధన. 'దేహాంతా' అంటూ, చివరి రెండక్షరాల్నీ మూడో పాదంలోని మొదటి అక్షరాలుగా వేసుకోవచ్చు. ప్రాస కావాలి కాబట్టి దేహభ్రాంతా అని అనవచ్చు.

"హాకారం నిషేధిస్తున్నాను" అన్నాడు రగులుతోన్న మనసుతో.

"వా" అన్నాడు అవధాని.

ఇప్పుడు 'గజముఖ దేవా' అనే పదంతో పద్యంలోని రెండో పాదం కూడ నిర్విఘ్నంగా పూర్తయింది.

ఇంకొక్క పాదంలో అక్షరాల్ని నిషేధించే హక్కు మాత్రమే గోపీనాథ్‌కుంది. నాలుగో పాదం నిషేధార్హమైనది కాకపోవటంతో మూడింట రెండు పాళ్ళు తినని ఓటమి వరించినట్టుగా అర్థమైపోయిందతనికి. గోపీనాథ్‌కి మార్కండేయ శర్మకీ చాలకాలంగా స్నేహం వున్నా ఇది కేవలం అష్టావధానమే అయినా ఓటమిని భరించటం దుర్భరంగా వుంది గోపీనాథ్‌కి. ఆ కోపంతో మెదడు మొద్దుబారిపోయి యేవేవో పిచ్చి అక్షరాలు నిషేధాక్షరాలుగా ఊహాలో మెదలసాగాయి.

మూడో పాదంలో మొదటి అక్షరం నిషేధించబడలేదు. రెండో అక్షరం ప్రాసగాబట్టి నిషేధించటానికి

వీల్లేగు. మూడో పాదాన్ని 'సంతా....' అంటూ ప్రారంభించాడు అవధాని.

'న' నిషేధించాడు గోపీనాథ్.

శర్మ ఏదో అనబోయేంతలో ఎవరో గంటకొట్టారు. మరుక్షణం మద్దులేటి ప్రవేశించాడు.

(అష్టావధానంలో ఘంటాగణనం, అప్రస్తుత ప్రశంస అనేవి రెండు అంశాలు. ఘంటాగణనం పృచ్ఛకుడు నోటితో ఏమీ మాట్లాడాల్సిన పన్లేదు. కార్యక్రమం పూర్తయేలోగా తన యిష్టం వచ్చినప్పుడు అప్పుడొకటి అప్పుడొకటి చొప్పున గంటలు కొడుతుండాలి.

పోతే అప్రస్తుత ప్రశంస. ఈ పృచ్ఛకుడు యే అంశంలోనైనా మధ్యలో వచ్చి డిస్టర్బు చెయ్యొచ్చు. సందర్భంతో సంబంధంలేని ప్రశ్న అడుగుతాడు. అతనికి సరైన సమాధానం వెంటనే చెప్పాలి అవధాని. కార్య క్రమాన్ని కంటిన్యూ చెయ్యాలి.

ఇలా కార్యక్రమం అయిపోయేవరకూ అతని ప్రశ్నలకి జవాబులు యివ్వాలి. కార్యక్రమం చివర మొత్తం గంటలు యెన్ని అయ్యాయో కరెక్టుగా చెప్పగలగాలి. ఈ రెండూ అవధాని జ్ఞాపకశక్తికీ, ఏకాగ్రతకీ పరీక్ష పెట్టడం కొరకు నిర్దేశించబడ్డాయి. అప్రస్తుత ప్రశంస పృచ్ఛకుడిని అధికప్రసంగి అనికూడ అంటారు. అప్రస్తుత ప్రశంస పృచ్ఛకుడు మద్దులేటి)

"శర్మగారూ చిన్న సందేహం" అన్నాడు మద్దులేటి.

అడగమన్నట్టు చూశాడు అవధాని.

"ఒకచోట సాలెపురుగు గూడు కట్టుకుంది. ఒక ఈగ అందులోకి చిక్కింది. మీరు ఆ సమయంలో అక్కడే వున్నారు. జాలిగుందెమీది. ఈగని రక్షిస్తే

పాలి ఆహారాన్ని చేజేతులా దూరంచేసిన వారవుతారు. పూరకుంటే ఒక ప్రాణి అన్యాయంగా మీ కళ్ళెదుటే ప్రాణం పోగొట్టుకోబోతున్నా రక్షించని పాపి అవుతారు. ఆ క్షణంలో మీరేం నిర్ణయం తీసుకుంటారు?"

"కళ్ళు మూసుకొని దేవుని ప్రార్థిస్తాను" అన్నాడు అవధాని నవ్వుతూ.

"ఎందుకు?"

"ఈగకి మోక్షం ప్రసాదించమని."

"మీకు పాపం రాదా!?"

"ఏం చెయ్యమంటారు? నాకూ రక్షించాలనే వుంది. కాని పాలిగూడు నా కందనంత ఎత్తులో వుంది. పరిసరాల్లో కర్రగాని, అలాంటి సాధనంగాని లేదు. అప్పుడేం చెయ్యను మరి?"

"అన్యాయం. పాలిగూడు మీకు అందనంత ఎత్తులో వుందని నేను చెప్పలేదు" అన్నాడు మద్దిలేటి.

"అందుబాటులో ఉందనికూడ మీరు చెప్పలేదు!?"

బుర్రగోక్కుంటూ అవతలికి వెళ్ళిపోయాడు మద్దులేటి.

'హా' అన్నాడు అవధాని, గోపీనాథ్ కేసి తిరిగి.

తర్వాతి అక్షరం పూహకందకపోవటంతో నిషేధించలేకపోయాడు గోపీనాథ్.

"....ంతా!" అన్నాడు అవధాని.

నిషేధించలేకపోయాడు పృచ్ఛకుడు.

దాన్ని కంటిన్యూ చేస్తూ 'ఖీ' అన్నాడు మార్కండేయ శర్మ.

ఛటుక్కున స్ఫురించింది గోపీనాథ్ కి. 'మై గాడ్' శర్మ ఒకే సమాసంగా మూడో పాదాన్ని పూర్తి చెయ్యబోతున్నాడు. 'తా' అంటే చాలు. 'సంతా

పాంతాభీతా' అవుతుంది. సంతాప + అంత + అభీతా!! అంటే సంతాపంవల్ల అంతాన్ని గురించిన భయంలేని వాడా అని అర్థం!!!

“....'తా' నిషేధిస్తున్నాను....” గట్టిగా అర్చాడు గోపీనాథ్.

మృదువుగా 'ష్టా' అన్నాడు అవధాని.

నిలువునా కూలబడిపోయాడు గోపీనాథ్. అయిపోయింది. తను అపజయాన్ని చవిచూశాడు. అవధాని విజయం సాధించాడు. మూడుపాదాలూ అయిపోయాయి. నాలుగోపాదం నిషేధించటానికి వీల్లేదు.

కరతాళ ధ్వనులతో రవీంద్రభారతి రెండునిమిషాలు అదిరిపోయింది.

ఈలోగా నాలుగోపాదాన్ని మనసులోనే స్పృశించుకొని మొత్తం పద్యాన్ని శ్రావ్యమైన కంఠంతో పాడాడు దత్తపది మార్కండేయశర్మ.

క॥ “శాంతా! ధీదా! శ్రీదా!
రంతా! మంతా! గణేశ! గజముఖ! దేవా!!
సంతాపాంతా భీష్టా!
వంతల్ మాన్పుము రయమున వాంతర రాజా!!”

“శాంతముగలవాడా! బుద్ధిని, సంపదలను ఇచ్చువాడా! పరబ్రహ్మమునందు రమించువాడా! భక్తుల కష్టములను గూర్చి ఆలోచించువాడా! సంతాపాలను అంతం చెయ్యటంలో మిక్కిలి యిష్టం కలిగినవాడా! విఘ్నరాజా! మా బాధల్ని వెంటనే తొలగించవయ్యా!” అని దాని సమగ్రతాత్పర్యం!!

♦ • ♦

తర్వాతి అంశం సమస్య.

పృచ్ఛకుడు: శ్రీ కె. కె. సోమయాజులు.

సమస్య అంటే ఇక్కడ విషమ విషయాన్ని సమ విషయంగా సమర్థించి చెప్పటమన్నమాట. ఒక పద్యం లోని నాలుగో పాదాన్ని మాత్రం చెబుతాడు పృచ్ఛకుడు. ఆ పాదం అర్థంలేకుండా వుండొచ్చు. లేదా విచిత్రంగా వుండొచ్చు. దాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని దాన్ని సమవిషయంగా సమర్థిస్తూ పృచ్ఛకుడు కోరిన సందర్భానికి అన్వయించి పై మూడు పాదాలు మనసులోనే వ్రాసుకొని మొత్తం పద్యాన్ని చెప్పాలి.

సోమయాజులు లేచాడు. జేబులోంచి ఓ కాగితం తీశాడు.

నాలుగో పాదం చదివాడు.

"... సారాయే తీర్థమయ్యె సభికుల కెల్లన్!!"

అవధానివైపు చూశాడు. "శర్మగారూ! ఈ పాదం ఆధారంతో శివరాత్రికి అన్వయించి మిగత మూడు పాదాలు అల్లి మొత్తం పద్యం చెప్పండి" అన్నాడు.

అందరిలోనూ ఉత్కంఠ!!

సారాయి సభికులకి తీర్థమెలా అవుతుంది? అది శివరాత్రికి ఎలా అన్వయించబడుతుంది?? ఎలా పూరిస్తాడు అవధాని???

అవధాని పెదవులు విచ్చుకున్నాయి.

"సభికులు అన్న పదానికి సభనలంకరించినవారు అనే అర్థమే కాకుండా జూదమాడించువారు, జూదరులు అనికూడ అర్థం వస్తుంది. ఆ అర్థాన్ని తీసుకొని పద్యం చెబుతాను...." అని పద్యం ప్రారంభించాడు.

కం॥ "ఆ రాత్రే శివరాత్రట!
వారాంగనలీ డ్లకే దంతుల బోరన్
వారీయగ మర్యాదగ
సారాయే తీర్థమయ్యె సభికుల కెల్లన్ ...."

రవీంద్రభారతి మరోసారి మారుమ్రోగింది.

అష్టావధానంలో మూడో అంశం దత్తపది. పృచ్ఛకుడు శ్రీ ఆర్. శ్రీరామమూర్తి.

నాలుగు ప్రాసపదాల్ని ఉద్దిష్ట విషయ ఛందాల్లో కూర్చి చెప్పటం అన్నమాట. ఉదాహరణకి అట్ట, తట్ట, కట్ట, బట్ట.... ఈ నాలుగు పదాల్నీ ఉపయోగించి భారతార్థంలో పద్యం చెప్పమంటాడు. చెప్పాలి.

శ్రీరామమూర్తి లేచాడు.

"శర్మగారూ! 'క్రయిమ్ గ్లామర్' డిటెక్టివ్ మాస పత్రిక ప్రారంభోత్సవ సందర్భంగా యేర్పాటు చేసిన కార్యక్రమం యిది. అందులోనూ క్రయిమ్ గ్లామర్‌తో అష్టావధానం కదా! సభికులంతా—అయేమీన్ వాదరులు, వాదమాడించువారు కాల్లెండి—సభ నలంకరించిన ప్రేక్షకులు!! అష్టావధానంలో క్రయిమ్ గ్లామర్ కోసం యెదురుచూస్తుంటారు.

"ఇద్దరు స్నేహితులున్నారు. ఒకడు హంతకుడు. రెండోవాణ్ణి చంపాలనుకున్నాడు. నువ్వు నా స్నేహితుడివే అయితే ఫలానా చోటికి రా! నిన్ను చంపాలి అన్నాడు. స్నేహానికి ప్రాణమిచ్చే రెండోవాడు అలాగేనని తలూపి అతడు చెప్పిన చోటికి వెళ్ళాడు....

"హత్య, సత్య, నృత్య, భృత్య—ఈ పదాల నుపయోగించి ఆ అర్థంలో ఓ చక్కని ఉత్పలమాల

చెప్పండి....” అని కూచున్నాడు.

అవధాని దీర్ఘంగా ఆలోచించాడు రెండు నిమిషాలు. ఆ తర్వాత అతని కంఠం విచ్చుకుంది.

ఉ॥ “హత్యను చేయబూని ఒక హంతకుడెంతో
ప్రయత్నమున్ వెసన్
సత్యము విస్మరించియును సద్ధృదయున్ తన
మిత్రునిన్ బృహ
న్నృత్య విలాసమందిరపు రిక్త ప్రదేశము చేర
బిల్చినన్
భృత్య విధమ్మునన్ తెలిసి పూర్ణ మనస్కుడు
వెళ్ళనయ్యెయో!”

నాలుగో అంశం వర్ణన. పృచ్ఛకుడు శ్రీ యస్. ఆనందరావు.

వర్ణన అంటే అప్రస్తుత విషయాన్ని ప్రస్తుతానికి అన్వయించి చెప్పటం. అది జరుగుతున్నది కావచ్చు. జరగబోయేది కావచ్చు. భూత భవిష్యత్ వర్తమానాలకి సంబంధించింది కాకపోవచ్చు. సంబంధించిందిగా ఊహించుకొని చెప్పాలి.

“శర్మగారూ! ఓ కళాకారుడు అకాల మరణం చెందగా కళామతల్లి యే విధంగా కళావిహీనమవుతుందో సర్వ లఘు కందంలో చెప్పండి” అన్నాడు ఆనందరావు.

సర్వ లఘు కందం! అంటే అన్నీ లఘువులతోనే పద్యమన్నమాట. అయితే రెండు నాలుగు పాదాలకి అంతంలో తప్పనిసరిగా గురువులుండాలి.

కాసేపయ్యాక ఇలా చెప్పాడు అవధాని.

కం॥ "కళలకు నిలయమని విలయము
కలుగగ కళల జనని కడు కలతను గలుగున్
ఇల తన తనయుడు తనకును
ప్రళయము నలమెను ననుచును ప్రభలను
తలగున్!!"

♦ ♦ ♦

తర్వాత అంశం పద్యార్థ కథనం.

పృచ్ఛకుడు శ్రీ బి. వాసుదేవరావు.

ఇందులో పృచ్ఛకుడు పద్యం చదువుతాడు. అవధాని అర్థం చెప్పాలి.

వాసుదేవరావు పద్యం చదివాడు. అది ఆటవెలది.

"తుమ్మ తుమ్మ కెప్డు తుచ్ఛత్వమందెదు
సమ్మరిష్యసి కసి చావదెపుడు
సత్వరం మ్మె నీవు సంతోషమయ్యెదు
ఏరు లేరు షూరు ఎపుడు నీవు...."

అష్టావధాని నవ్వాడు. "పద్యం వింతగా వుంది. ఒక్కో పాదం ఒక్కో అర్థాన్ని కలిగివుంది. అయిదు నిమిషాల క్రితం ఇక్కడ యెవరో తుమ్మారు. దాన్నిబట్టి పద్యాన్ని యిప్పుడే వ్రాశారనుకుంటున్నాను.

మొదటిపాదానికర్థం తుమ్ము యెప్పుడూ తుమ్మొద్దు. తుచ్ఛుడివై పోతావు అని. ముక్కున్న ప్రతివాడూ తుమ్మక తప్పదుగాబట్టి సమయ సందర్భాలు చూచుకోకుండా తుమ్మితే (అపశకునంగా భావిస్తారు గాబట్టి) నిన్నొక పనికిమాలినవాడిగా భావిస్తారు.

ఇక రెండో పాదం క్రియమని వుద్దేశించినది. కసి యెప్పుడూ చావదు, దానివల్ల నువ్వే చస్తావు అని

దానర్థం. కనిపించుకోకటంవల్ల నాశనమయ్యే అవకాశం వుంది అన్న అర్థం వస్తుంది.

మూడు నాలుగు పాదాలకర్థం 'సంతోషమవుతుంది నీకు త్వరలో. అప్పుడు నీకెవ్వరూ సాటిరారు అని!!

ఇది నన్నుద్దేశించి వ్రాసినట్టుంది. ఎందుకంటే నా అష్టావధానం శ్రోతరకంగా దిగ్విజయంగా ముగియబోతోంది కదా! ఇది తాస్త పూర్తికాగానే నీకు సంతోషమవుతుంది, అప్పుడు నీకెవ్వరూ సాటిరారు అన్న అర్థం ఇమిడివుంది...." అంటూ ముగించాడు అష్టావధాని.

చప్పట్లతో హాలు మరోసారి దద్దరిల్లింది.

అష్టావధాన కార్యక్రమంలో చిట్టచివరి అంశం ఆశువు.

పృచ్ఛకుడు శ్రీ టి. హనుమంతు.

సబ్జక్టు ఇచ్చి ఆశువుగా పద్యం చెప్పమనటం అన్న మాట. హనుమంతు లేచాడు.

"అవధానిగారూ! ఈ అష్టావధానంలో నిజంగా వైవిధ్యం వుంది. గణేశ ప్రార్థనతో మొదలై సభికులన్న పదానికి చమత్కారంగా అర్థం తీసుకోకటంతో గమ్మత్తైన మలుపుతిరిగి క్రయిమ్‌తో వేగం పుంజుకొని సర్వ లఘుకందంలో నవ్యతని సంతరించుకొని ముగియబోతోంది. ఈ క్రయిమ్ గ్లామర్‌తో అష్టావధానం మీకెలాంటి అనుభూతి నిచ్చింది? ఒక్కొక్క అంశం నిర్వహిస్తున్నప్పుడు మీరెలా ఫీలయ్యారు? ఆశువుగా సీసపద్య రూపంలో చెప్పండి...."

సీ॥ "తీక్ష్ణ ఖడ్గము బోలు తీవ్ర నిషిద్ధాక్ష
　　　　ర; వెనుకూల మిదియేరా! సమస్య
　　గుదియ దత్తపదియు! కొంగడా ప్రస్తుతమును
　　　　ఆశువు పాశమ్ము హాలముగంట

పద్యార్థ కథనము వ్యాఖ్యాసలమ్మునా
వర్ణన బాణమ్ము వదుసగాగ
అష్టావధానమీ అష్టావధానమై
ఎనిమిది పిల్లలు ఎలుక నొకటి

ఆ॥ వె॥ చేసి ఆటలాడి చెలువార నాడించి
మాతుడో మాంత్రికుడో అనగనొప్పి
చచ్చి బ్రతికి చంపి సంతృప్తి నవధాని
సత్కృతి బడయును అసామ్యగతిని...."

రెండు చేతులూ ఎత్తి జోడించి సభాసదులందరికీ వినమ్రుడై నమస్కరించి అందరి ఆశీస్సుల్ని అందుకున్నాడు శర్మ.

అఖండంగా మోగాయి చప్పట్లు.

16

బరువెక్కిన హృదయంతో కనులు తెరిచాడు జలంధర్. చెమ్మగిల్లిన కళ్ళని కర్చీఫ్‌తో ఒత్తుకున్నాడు.

కాగితం, కలం తీసుకొని అనుమానితుల జాబితా వ్రాయసాగాడు.

గోపీనాథ్:—పదిసంవత్సరాల స్నేహం వుండికూడ అష్టావధానంలో తన ఓటమిని అంగీకరించలేకపోయాడు. అతని ముఖంలో అవమాన భారం చాలసార్లు కదలాడింది. శర్మని మింగేటట్టు చాలాసార్లు చూశాడు.

సత్యమూర్తి:-కార్యక్రమంలో గంట వాయించాడు. గంట మొత్తం పన్నెండుసార్లు మ్రోగించాడు. హత్య కూడ పగలు సరిగ్గా పన్నెండు గంటలకి జరిగినట్టుగా పోస్టుమార్టమ్ రిపోర్టులో వున్నట్టు క్రయిమ్‌బ్రాంచ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ చక్రవర్తి ప్రత్యేకంగా తనతో చెప్పాడు.

మద్దులేటి: — అప్రస్తుత ప్రశంస నిర్వహించాడు. కార్యక్రమంలో మొత్తం తొమ్మిదిసార్లు జోక్యం చేసుకున్నాడు (ఉదాహరణకి ఘంటాగణనం. అప్రస్తుత ప్రశంస ఒక్కొక్కసారి మాత్రమే యిచ్చారు. అప్రస్తుత ప్రశంస పృచ్ఛకుడు తన ఇష్టం వచ్చినన్నిసార్లు రావచ్చు. తొమ్మిదిసార్లు రావటాన్ని, గంట పన్నెండుసార్లు కొట్టడాన్ని రచయితగా విన్నే పాఠకుడుగా చదివేకన్నా ప్రేక్షకుడుగా అష్టావధాన కార్యక్రమం తిలకిస్తే బావుంటుంది — రచయిత) అప్పుడప్పుడూ వాసుదేవరావు వంక చూశాడు.

సోమయాజులు: — అక్కడ కూచున్నంతసేపూ అసహనంగా గడిపాడు. చదువుకున్న స్త్రీపై సదభిపాయం లేనివాడు. తన భార్య తక్కువగా చదువుకుందని గర్వంగా చెప్పాడు. శర్మ బ్రతికున్నప్పటినుండీ కమలినిపై కన్ను వేశాడు. కమలిని ఓ కన్ను వేసి వుంచండి అని చెప్పింది సోమయాజులుకైనే!

శ్రీరామమూర్తి: — ఇతనుకూడ వాసుదేవరావుకేసి అప్పుడప్పుడు చూశాడు. ప్రాణస్నేహితుణ్ని చంపే ఉద్దేశంతో రమ్మని పిలిచే తాత్పర్యంతో పద్యం చెప్పమన్నాడు.

ఆనందరావు: — కళాకారుని మరణం గురించి పద్యం చెప్పమన్నాడు. మార్కండేయశర్మ ముఖ్యమిత్రుల్లో ఇతడూ ఒకడు. ఏదో తప్పు చేసినవాడిలా ఒదిగికూచుని మాటిమాటికీ కర్చీఫ్‌తో నుదుటిమీది చెమట తుడుచుకుంటూ కూచున్నాడు.

వాసుదేవరావు: — పద్యం చదివి అర్థం చెప్పమని అష్టావధానిని కోరాడు. అతని పద్యాన్ని శర్మ

స్పెషల్ గా డైరీలో వ్రాసుకున్నాడు. నాలుగు పదాల క్రింద అండర్ లైన్ కూడ చేసుకున్నాడు పృచ్ఛకులు ఎనిమిదిమందిలో అతడు లీడర్ లా అగుపించాడు. పృచ్ఛకుల్లో కొందరి దృష్టిని అతడు తరచూ ఆకర్షించాడు. అప్పుడప్పుడూ ప్రేక్షకులకేసి దృష్టిసారిస్తూ వచ్చాడు. పద్యం చదివాక, అర్థం అవధాని చెప్పాక కూచోబోతూండగా ఆనందరావు పద్యమున్న కాగితం యివ్వు చూసి యిస్తాను అన్నట్టుగా సైగ చేశాడు. అప్పుడు మళ్ళీ చూడచ్చులే అన్నట్టుగా సైగ చేసి జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

హనుమంతు:-ఆశువు చెప్పమన్నప్పుడు అతని మొహం గంభీరంగా వున్నది. అష్టావధానం ముగిశాక శర్మ ఘంటాగణనంలో మొత్తం మోగించబడిన గంటలు పన్నెండు అని చెప్పినప్పుడు ఇతని మొహంలో లీలగా చిరునవ్వు మెదిలింది. అందులో యేదో ప్రత్యేకమైన భావన వుంది...."

వ్రాయటం పూర్తిచేసి దాన్ని మాటిమాటికీ చదువుకుంటూ కూచున్న జలంధర్ యెవరో వచ్చినట్టనిపించి తలెత్తాడు.

"మాధురీదేవితో మాట్లాడివచ్చాక నీకోసం చాల ప్రయత్నించాను. ఎక్కడికెళ్లావ్ గురూ!?" అంటూ వచ్చాడు చక్రవర్తి.

"అక్కడి విశేషాలేమిటి?"

"మాధురీదేవి చెప్పిన వాటిల్లో ఒక్కటే విశేషం. కమలిని వివాహపత్రిక అచ్చువేయించలేదు. అది వాళ్ళ ఆనవాయితీ కాదట. పెళ్ళిపత్రిక ఆనవాయితీ కాకపోవటం ఏమిటి?"

"అప్పటి పరిస్థితుల్లో వీల్లేకపోయింది. చెబితే అంతా చెప్పాల్సొస్తుంది. అందుకని అలా చెప్పిందామె."

"అదేమిటి? ఏదో నోట్సు తయారుచేస్తున్నట్టున్నావు?" అడిగాడు చక్రవర్తి.

"ఈ కేసులో మనకి మొత్తం పదిమంది పరిచయమయ్యారు. యామిని, కమలిని, ఎనిమిదిమంది పృచ్ఛకులు. యామిని అమాయకురాలు. కమలిని హతుడి భార్య. ఆమె హతుడి రెండవ భార్య అని తేలటంతో, ఆ విషయం ఆమె మరుగుపర్చటంతో ఆమెని తాత్కాలికంగా అనుమానించాల్సి వచ్చింది. కాని ఆమె చెప్పిన రెండు భయంకరమైన కథలవల్ల ...."

"భయంకరమైన కథలా?"

"అవును. మరోసారి చెబుతాలే! ఇటు శర్మ మొదటి భార్య తరఫువాళ్ళుగాని ఇట్లు కమలిని తరఫువాళ్ళుగాని ఈ హత్య చెయ్యలేదని, చేయించలేదని రుజువైంది."

"పోతే యశ్వంత్ కుమార్ అనే యువకుడు రంగంలోకి గెస్టుగా అప్పియరై మాయమయ్యాడు. అతనికీ హత్యకీ సంబంధంలేదు. పోతే ఇక అనుమానితులెవరు?"

"పృచ్ఛకులు!"

"గుడ్. అందుకే ఆనాటి కార్యక్రమాన్ని మరోసారి నెమరేసుకున్నాను. ఎనిమిదిమందిని గురించీ నాకు తోచిన పాయింట్లు వ్రాసిపెట్టాను."

తీసుకొని చదివాడు చక్రవర్తి. "ఎనిమిదిమందీ కనిపిస్తున్నారు! కాని వాసుదేవరావు మాత్రం భూతద్దంలోంచి కనిపిస్తున్నాడు. అన్నట్టు వీడేమిటి? కమలినిపై నేకన్నేశాడు?"

"సోమయాజులు. శర్మ ముఖ్య స్నేహితుల్లో ఒకడు."

"దగుల్బాజీ వెధవ!" పళ్ళు నూరాడు చక్రవర్తి.

"చక్రం! ఇది చూడటానికి అష్టావధానంలా కన్పించినా నాకు మాత్రం 'అష్టావదానం'లా కన్పిస్తోంది!"

"అష్టావదానమా?"

"అఁ.... నేనాడు ముఖ్య అతిధిపలుకుల్లో నే చెప్పాను సాహితీపరంగా యిది అష్టావదానమని. అంటే సాహిత్యాన్ని ఎనిమిదిమంది ఎనిమిది ఆయుధాలుగా పంచుకుని అవధానిపైకి లంఘించటం అని. కాని నేనది జనరల్ గా చెప్పాను.

"ఇప్పుడు పరిస్థితుల్నిబట్టి అది నిజమైందేమోనని పిస్తోంది. అష్టావధానం క్రయిమ్ సబ్జక్టుపై నిర్వహించబడింది గాబట్టి అంశాలూ ఆటోమేటిగ్గా క్రయిమ్ పై సృష్టించబడ్డాయి గాబట్టి మనం మొదట వీళ్ళకి అంత ఇంపార్టెన్స్ యివ్వలేదు. ఇప్పుడు ఈ నోట్సు బాగా గమనించు. పన్నెండు గంటలు కొట్టబడటం, హత్య సరిగ్గా పన్నెండుకి జరగడం, ఓ కళాకారుడు అకాల మరణం చెందగా కళామతల్లి యే విధంగా శోకిస్తుందో పృచ్ఛకుడుగా అడిగి అవధానిలో చెప్పించటం, యిద్దరు ప్రాణస్నేహితుల్లో ఒకడు మరొకర్ని చంపే విధానాన్ని అవధానితో స్వయంగా చెప్పించటం, పృచ్ఛకుల్లో అందరి దృష్టి వాసుదేవరావుపై వుండటం, అతను చెప్పిన పద్యమే శర్మ డైరీలో ప్రత్యక్షం కావటం ఆ నాలుగుపదాలేవిటో శర్మ అండర్ లైన్ చేసుకోవటం..."

"ఆ నాలుగు పదాలకీ అర్ధం మనమే తెల్సుకుంటే పోలా?"

"ఎలా? అవి సంస్కృత పదాలు. మనకి రాదే!"

"ఎవరైనా మాష్టర్ని అడిగితే పోలా!?

"పోతుంది. ఇన్ఫర్మేషన్ నేరుగా వాసుదేవరావుకి."

గతుక్కుమన్నాడు చక్రవర్తి.

"మనకిదొక్కటే ఆధారం. ఎక్కడ యే వుచ్చు వుందో మనకి తెలీదు. జాగ్రత్తగా సాధించాలి."

"అయిడియా!"

"ఏమిటది?"

"ఇక్కడికి దగ్గర్లో రాఘవేంద్ర గురుకుల విద్యామందిరం వుంది. ప్రతిరోజూ విద్యార్థులకి తెల్లవారు ఝామున సంస్కృత విద్యాబోధన జరుగుతుంది. వాళ్ళ దగ్గర డిక్షనరీ వుంటుంది...."

"ఎందుకూ? వాళ్ళకి సంస్కృత పండితుంటాడు...."

"మాష్టర్ని అడగొద్దన్నావుగా!" చక్రవర్తి అన్నాడు.

"ఈ పండితుడు 'ఉడిపి' నుండి వచ్చాడు. ఈ వేధవలతో కవర్తి పదేంత స్థాయికి దిగజారుతాడంటావా?"

"అవును. ఇంకేం? విజయోస్తు. ఫోన్ కొట్టు. వాళ్ళకి ఫోనుంది." నెంబరు చెప్పాడు చక్రవర్తి.

కొట్టాడు జలంధర్.

అవతల్నుండి సంస్కృత పండితుడు "హలో...." అన్నాడు సంస్కృతంలో.

"మాకు నాలుగు సంస్కృత పదాలకి తెలుగు మీనింగ్స్ కావాలి. దయచేసి చెబుతారా?"

"ఏను వేటూ?" గట్టిగా అడిగాడు సం.పం.

"చచ్చాం. ఈ మహానుభావుడికి సంస్కృతమూ కన్నడమూ తప్ప తెలుగు రానట్టుంది."

"ఆయనకి తెలుగొచ్చు. నేను అప్పుడప్పుడూ పలక

రిస్తూంటూగా! కాకపోతే కాస్త చెవుడు! అంతే....”

“గ్రహించాడు....” అనేసి మళ్ళీ ‘హలో’ అన్నాడు జలంధర్. కాని అప్పటికే సం.పం. ఫోను పెట్టేశాడు.

మళ్ళీ రింగ్ చేశాడు జలంధర్. కాసేపు ఉత్సీపట్టాకాన్ని ఈయన చెప్పిందేమిటో ఆయనకి అర్థమవలేదు. అర్థమయ్యాక తపీమని ఫోను పెట్టేశాడు చాలకొద్దిగా మాట్లాడి.

నిస్పృహాగా చక్రవర్తికేసి చూశాడు జలంధర్. “వాటిలో ఒకటే సంస్కృత పదమట. ఇంకోటి తెలుగు పదమేనట. సంస్కృత పదంలో ఉపసర్గ కలిసుందట. అది పోతే ‘మరిష్యసి’ అనే పదం వస్తుందట. ఆ పదానికర్థం ‘ఛస్తావు’ అని వస్తుందిట. మిగతా మూడుపదాలకర్థం తేరేవాళ్ళ నడగమన్నాడు. లేకపోతే....”

“లేకపోతే....?”

“గంగలో దూకమన్నాడు. అయినా అంతకోపమెందుకయ్యా సంస్కృత పండితులవారికి?”

“ఆయనకి చెముడని చెప్పాగా! మన పెదవులు కదిలితే తన్ని తిట్టుకుంటున్నారేమోనన్న ఫీలింగు....”

“సరే. ఓ పదానికి అర్థం దొరికింది ఛస్తావు!! ఇక మిగతావి” జేబులోంచి తను రాసుకొచ్చిన కాయితం తీశాడు జలంధర్.

“తుమ్మ—సత్వరమ్మె—షూరు....”

“అరె—‘సత్వరమ్మె’ తెలుగు పదమే కదా! అంటే ‘త్వరగానే’ అనే అర్థం రాదా!?”

“కాదు. ‘సత్వరము’ కూడ సంస్కృత పదమే!!” దృఢంగా అన్నాడు జలంధర్.

"అబ్బా—సరే లేవయ్యా! మనకి తెల్సిన పనేగదా! తెలుగులో చాలమందికి తెలుసు గాబట్టి తెలుగు పదమే అనుకుందాం. ఇప్పుడు 'త్వరలోనే ఛస్తావు' అన్న అర్థం తయారైంది...."

"మైగాడ్...." గట్టిగా అర్చాడు జలంధర్. "చక్రవర్తీ! తుమ్ము అనే పదంలో ఉకారం తీసెయ్. 'తుమ్' అని తయారవుతుంది 'షూరు' అన్న పదాన్ని 'ష్యూర్' అని మార్చుకుంటే?!

"నువ్వు త్వరలోనే తప్పక ఛస్తావు!!"

"ఒక సంస్కృతపదాన్ని, తెలుగు పదమేనన్పించే మరో సంస్కృత పదాన్ని, ఓ హిందీ పదాన్ని, ఓ ఇంగ్లీషు పదాన్ని కంపోజ్ చేసి 'నువ్వు త్వరలోనే తప్పక ఛస్తావు' అన్న వాక్యాన్ని లాఘవంగా పద్యంలో పొదిగారయ్యా! అష్టావధాని అప్పటికేదో సమాధానం చెప్పినా యింటికెళ్ళాక తీరిగ్గా ఆలోచించాడు. అందుకే ఆ నాలుగు పదాలనీ అండర్‌లైన్ చేసుకున్నాడు. అంటే తర్వాత లీలగా స్ఫురించిందన్నమాట. తర్వాత డీప్‌గా ఆలోచించాడు. ఆ పద్యంలో పాదానికీ పాదానికీ అర్థం మారిపోతూ వచ్చింది. ఆనాడు నా చెవుల్తో నేనుకూడ విని—ఆహా! ఏం సాహిత్యం అని పొంగిపోయాను! ఏం పాండిత్యం?! అని మురిసిపోయాను.

"చక్రవర్తీ! తనకి చావు అర్థాంతరంగా రాబోతోందని శర్మ ముందుగా తెల్సుకున్నాడు. మనకి క్లూ అందించటానికి తప్పక ప్రయత్నిస్తాడు. అయ్ మీన్ ప్రయత్నించి ఉంటాడు. ఇంట్లో దాదాపు అంతటా వెదికాం. వుండదు. అయినా పుస్తకాల్లో ముగ్గురు అతని క్లోజ్ ఫ్రెండ్స్, కాబట్టి యింట్లో దాచటానికి వీల్లేదు."

"ఇల్లు తర్వాత యిల్లంతటి ప్రదేశం ఏమిటి? అతని కాలేజీయే!"

"వెరీగుడ్ చక్రవర్తీ! ఇక ఆలస్యం పనికిరాదు. హర్రీయప్! నువ్వు నీ మోటరు సైకిలూ నేను నా కారూ!"

"అదేం___?"

"అవసరమైతే అక్కణ్నుండి విడివిడిగా ప్రొసీడవుదాం.... అన్నట్టు — అష్టావధానం మర్రోజు తమ మేరేజ్ ఏనివర్సరీదే అయినా 'పనుందని' కాలేజీకి వెళ్లాడు శర్మ. పరిగెత్తు. మనకి యేదో ఒకటి తప్పక దొరుకుతుంది!!"

17

ప్రిన్సిపాల్ సాదరంగా వారిని ఆహ్వానించాడు.

"ఉగాది మర్రోజున శర్మ కాలేజీకి వచ్చారు కదూ!" అడిగాడు జలంధర్.

"అవును."

"ఎంతవరకు డ్యూటీ చేశారు?"

"నిజాని కా రోజు శెలవు పెట్టారు. కాని వచ్చారు. ఆశ్చర్యపోయాను. ఒక ముఖ్యమైన వ్యక్తికి ఉత్తరం రాయాలనీ ఇంటివద్ద సాధ్యంకాలేదనీ కాస్త యేకాంత ప్రదేశం యేర్పాటు చెయ్యమనీ రిక్వెస్టు చేశారు. వారిపై గల అభిమానంకొద్దీ నా రూమే ఉపయోగించుకోమని చెప్పి నేను క్లాసుకి వెళ్ళిపోయాను. పదకొండున్నరకా స్త యిటూ అటుగా బైటికొచ్చారు. థాంక్స్ చెప్పి వెళ్ళిపోయారు."

"మీరు వెళ్ళిపోయాక తలుపులు వేసుకున్నారా?"

"ఏమో! నేను వెనక్కి తిరిగి చూళ్ళేదు."

గదినంతా ఒక్కసారి నిశితంగా పరిశీలించాడు

జలంధర్. తన ఊహ నిజమైంది. ఏదో రాశాడు శర్మ. ఇక్కడే ఎక్కడో దాచివుంటాడు.

ఎక్కడ??

జలంధర్ దృష్టి అప్రయత్నంగా సీలింగ్ ఫ్యానుపై బడింది.

మన్ను తిన్న పాములా మెల్లిగా తిరుగుతోంది '56— బ్లేడ్' ఉషా సీలింగ్ ఫ్యాన్.

"బాగా ఎండగా వుంది. ఈమాత్రం గాలి మీకు సరిపోతుందా?" ప్రిన్సిపాల్‌ని చూస్తూ అడిగాడు.

"వేసవికాలంలో కూడ 'వన్'లో నే వుంచుతాన్నేను. గాలి అధికమైతే టేబుల్ మీది పేపర్లకి రెక్కలొస్తాయ్." నవ్వుతూ అన్నాడు ప్రిన్సిపాల్.

"మీ అటెండర్ని పిలుస్తారా దయచేసి?"

పిలిపించాడు ప్రిన్సిపాల్.

"ఫ్యాను రెక్కల్లో ఓదాని పైభాగాన ఓ కాగితంగాని కవరుగాని అతికించబడి వుంటుంది. జాగ్రత్తగా వెతికి తియ్..." అన్నాడు జలంధర్.

ఫ్యాన్ ఆఫ్ చేసి టేబుల్‌పై కుర్చీ వేసుకొని ఎక్కి బ్లేడ్ పైభాగంలో తడిమాడు అటెండర్. ఏదో అతుక్కున్నట్టు చేతికి తగిలింది. నెమ్మదిగా లాగాడు. అదో కవరు.

జలంధర్ దాన్ని అందుకొని చదువుతూండగా ఫోను మ్రోగింది.

చటుక్కున రిసీవరందుకున్నాడు చక్రవర్తి.

"హాలో...."

"నేను సార్జంటు సారంగధరని మాట్లాడుతున్నా న్సార్! మీరు చెప్పిన వాటి వివరాలు కనుక్కున్నాను.

శర్మగారి హత్య సందర్భంగా వచ్చిన సానుభూతి ఉత్తరాల్లో వాసుదేవరావు బృందం ఉత్తరాల్లేవు. సెషన్‌లో అందరూ మిమ్మల్ని కలిసేముందు వాసుదేవరావు ఒంటరిగా కమలిని కలిశాడు. ఏవేవో కూపీలు లాగటానికి ప్రయత్నించాడు. హత్య జరిగిన సమయంలో వాసుదేవరావుకి తప్ప, మిగతా అందరికీ ఎలిబీలున్నాయి. పోతే అష్టావధానంలో పృచ్ఛకుల ఏర్పాటు గురించి.

"దాదాపు అష్టావధానానికి నెలముందే క్రయిమ్ గ్లామర్ ఎడిటర్ అష్టావధానిని కలిసి డేట్ మాట్లాడుకున్నాడుట. ఆ సమయంలో గోపీనాథ్ ప్రక్కనే వున్నాట్ట. శర్మ పృచ్ఛకుల్ని ఎరేంజ్ చేసే బాధ్యతని గోపీనాథ్‌కే అప్పగించాడుట."

"వెరీగుడ్. ఇంకా యేమైనా విశేషాలు...."

"ఇంకేం లేవు సార్!"

ఫోన్ పెట్టేశాడు చక్రవర్తి. జలంధర్ కేసి చూశాడు.

"చక్రవర్తీ! హంతకుడు వాసుదేవరావు అనటానికి కావలసిన ఆధారం దొరికింది. ట్రాప్ వేసి పట్టడమే తరవాయి. పద—పథకం ఆలోచిద్దాం."

ప్రిన్సిపాల్‌కి థాంక్స్ చెప్పి బైటపడ్డారిద్దరూ.

18

"హలో! వాసుదేవరావ్ స్పీకింగ్!"

"పదివేలు కావాలి...." కరకుగా వినిపించింది అవతలి కంఠం.

"ఎందుకు?"

"నువ్వివ్వటానికీ నేను పుచ్చుకోటానికీ!"

"నేనెందుకివ్వాలి?"

"నువ్వు చేసిన నేరం నాకు తెల్సిపోయింది గనక!"

"నిజమా!? నేరం చేశావా?"

"మామూలు నేరంకాదు. హత్య!!"

గతుక్కుమన్నాడు వాసుదేవరావు. అతనికి ముచ్చెమటలు పోశాయి.

"హత్య!?" అంతకంటే మాట్లాడ్లేకపోయాడు. పెదాలు తడబడుతున్నాయి.

"అవును....దత్తపది మార్గ్‌లో దేశు శర్మని హత్యచేసినందుకు!" ఇంకా వివరాలు చెప్పాలా? ఆనందనగర్ సెవన్ రోడ్స్ సెంటర్లో నువ్వు మారువేషంలో నంబర్ ప్లేటులేని కారొకటి నడుపుతూ శర్మ స్కూటర్ని గుద్దేశావు. మొత్తం ఆధారాలు నా దగ్గరున్నాయి. పదివేలు నాకివ్వకపోతే అవి డిటెక్టివ్ జలంధర్ కందుతాయి."

"నో నో....అంతపని చెయ్యకు. పదివేలూ రెండు వాయిదాల్లో యిస్తాను."

"కంతులవారీగా యివ్వటానికిదేం బెనిఫిట్ స్కీమ్ కాదు మిస్టర్...."

"ఓకే ఓకే....అలాగే... మొత్తం ఇస్తాను. ఎక్కడ యివ్వమంటావ్?"

"పోలీస్ స్టేషన్‌లో...."

"వ్వాట్!? ఇంతకీ ఎవరు నువ్వు?? తడబారే కంఠంతో అడిగాడు వాసుదేవరావు, భయంకల్సిన ఆశ్చర్యంతో.

"నీ బండారం బైట పెట్టడంకోసం నాటకం ఆడిన క్రయిమ్ బ్రాంచ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ చక్రవర్తిని!!"

'క్లిక్' మంది టేప్ రికార్డరు.

* * *

"అందరితోనూ కలివిడిగా వుంటూ సాహిత్యంకే

ఊపిరిగా ఉద్యోగధర్మమే తన లోకంగా అపరాధ పరిశోధన ప్రక్రియలో తనని తాను మరచిపోతూ తన మానాన తాను బ్రతుకుతోన్న మార్కండేయశర్మ నీకేం అపకారం చేశాడు? అతన్ని దారుణంగా హత్య చెయ్యాలన్న తలంపు నీలో యెందుకు కలిగింది?" గంభీరంగా ప్రశ్నించాడు డిటెక్టివ్ జలంధర్.

తలవంచుకొని కూర్చొని వున్నాడు వాసుదేవరావు. అతని హృదయం బాధ, భయం, అవమానం, పగ కల్సిన భావంతో ఉడికిపోతోంది.

కాసేపయ్యాక నెమ్మదిగా గొంతు విప్పాడు.

"నా తమ్ముడు మొన్న బి.కామ్. పరీక్షలు రాశాడు. వాడు చాల సెన్సిటివ్. ఏ బాధ వచ్చినా భరించలేడు. ఏ అవమానం జరిగినా సహించలేడు.

"పరీక్ష బాగా రాయలేదని వాడికి అనుమానం వచ్చింది. తలుపులు మూసుకొని యెక్కువభాగం గదిలోపలే గడిపేవాడు.

"గవర్నమెంట్ ఆర్ట్స్ కాలేజీ లెక్చరర్ గా మార్కండేయశర్మ స్పాట్ వేల్యుయేషన్‌కి యిక్కడి యూనివర్సిటి స్పాట్ వ్యాల్యుయేషన సెంటర్‌కి వెళ్లాడు. ఆరు సంవత్సరాలకొకసారి వచ్చే టర్న్ ఈసారి అతనికి వచ్చింది.

"యూనివర్సిటి స్పాట్ వేల్యుయేషన్ సెంటర్ చాల స్ట్రిక్ట్‌గా వుంటుంది. పైగా స్టూడెంట్స్ వ్రాసిన ఆన్సర్ పేపర్స్‌లో హాల్ టికెట్ నెంబర్స్ తీస్తారు కదా! అవి యిక్కడ మారిపోతాయి. ఎలాంటి అవకతవకలు జరగకుండా ఆన్సర్ పేపర్సుకి రీ నెంబరింగు జరుగుతుంది. దీన్ని కోడింగ్ డీకోడింగ్ అంటారు. చాల

స్ట్రిక్టుగా జరుగుతుంది ఈ కార్యక్రమం.

"ఈ నెంబర్లు వేసే కార్యాలయం యూనివర్సిటీ క్యాంపస్‌లోనే వుంది. 'రిజిస్ట్రార్ ఫర్ యూనివర్సిటీ ఎగ్జామ్స్ అంటారు' ఈ ఆఫీసు అధికారిని. అపాయింట్ చెయ్యబడిన లెక్చరర్ల పర్యవేక్షణలో సదరు కార్యాలయ గుమస్తాలు వేరే నెంబర్లు యివ్వటం జరుగుతుంది, అతి రహస్యంగా.

"శర్మకి నగరంలోనే కాదు. ఎజుకేషన్ డిపార్టుమెంటులోనే చాల పలుకుబడి వుంది. అష్టావధానిగా అతడు డిపార్టుమెంటు సిబ్బంది హృదయాల్లో కూడ ముద్ర వేసుకున్నాడు.

"మా వాడి బలహీనతని — అతన్ని ప్రత్యేకంగా కలిసి విన్నవించుకున్నాను. పొరపాటున వాడు ఫెయిలయితే మాకు దక్కడని విన్నవించాను. మా వాడి నెంబరు ఇచ్చి ఆ నెంబరు — యూనివర్సిటీలో యే నెంబరుగా మారి పోతుందో రహస్యంగా తెల్సుకొని వాడు సరిగా రాయని పక్షంలో మార్కుల విషయంలో కాస్త 'సర్దుబాటు' చెయ్యమని అర్థించాను.

"శర్మ హృదయం కరగ లేదు. ఇది మోసమన్నాడు. విద్యార్థి స్వశక్తితో పైకి రావాలిగాని విద్యని సొంతం చేసుకోటానికి దొడ్డిదారి పనికిరాదనీ యిలాంటి హేయమైన క్రియలో భాగం పంచుకుని మన సత్యానికీ ఉద్యోగ ధర్మానికీ ద్రోహం చెయ్యలేనని నిక్కచ్చిగా చెప్పేశాడు.

ఫలితాలు తెలిశాయి. మా వాడు ఫెయిలయ్యాడు. మర్రోజుదయం వాడి శరీరం పరిగెత్తే రైలు క్రిందపడి ముక్కలుగా మారిపోయింది.

"నా హృదయం భగ్గున మండింది. ముక్కుసూటిగా

నడవాలి మనుగడలో. నిజమే! కాని అందువల్ల ఓ జీవితమే నష్టపోకూడదు. నష్టపోయేందుకు కారణం కాకూడదు. టెస్ట్ జాబ్ అయినా శర్మలాంటి వ్యక్తి ప్రయత్నించి వుంటే వాడు పాసయ్యేవాడు. కళకళ్లా డుతూ తిరిగేవాడు.

“ఇది అర్థంలేని ఊహ అయినా నా తమ్ముడికి చావుకి శర్మ కారకుడు అనే విషయం నా మనసులో విషబీజమై నాటుకుపోయింది. మొక్కగా పెరిగి మహావృక్షమైంది. హత్య చెయ్యాలన్న నిర్ణయం వరకూ వచ్చింది.

“సమయం కోసం కాచుకొని వున్నాను. ఇంతలో ఉగాది సందర్భంగా శర్మ అష్టావధానం క్రయిమ్ పద్ధతిలో జరగబోతోందనీ పృచ్ఛకుడుగా నన్నూ భాగం పంచుకోమనీ గోపీనాథ్ చెప్పాడు. కార్యక్రమం ఇలా ఉంటుందని చూచాయగా వివరించాడు.

“శర్మ ఎటూ విజయం సాధిస్తాడని నాకు తెలుసు. కొత్త పద్ధతిలో అష్టావధానం చేసి విజయం సాధించిన సందర్భంలో దాన్ని తల్చుకుంటూ యేమరుపాటుగా స్కూటర్ డ్రయివ్ చేసి ప్రమాదానికిలోనై మరణించాడన్న పుకారుతో ఈ కేసు క్లోజవుతే ఎలా వుంటుంది? అని ఆలోచించాను. పథకం వేశాను.

“కార్యక్రమం జరిగింది. దిగ్విజయంగా అష్టావధానం పూర్తయింది. ఆ మర్నాడు తాత్కాలికంగా రంగు మార్చి నెంబరు ప్లేటు మాయం చేసిన అద్దెకారులో నేను వేషం మార్చుకొని డ్రయివ్ చేస్తూ ప్లాన్ ప్రకారం సెవెన్ రోడ్స్ సెంటర్‌లో అతడు మలుపు తిరుగుతోండగా దాన్ని అతని పాలిటి ‘హెవెన్ రోడ్స్ సెంటర్’గా మారుస్తూ డాష్ ఇచ్చి పారిపోయాను. నాకు తెలిసినంత

వరకూ యే ఆనవాలునీ వదల్లేదు నేను. అయినా పట్టుబడ్డా నంటే అది నా దురదృష్టమే!" దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు వాసుదేవరావు.

డిటెక్టివ్ జలంధర్ అందుకున్నాడు.

"కార్యక్రమంలో నువ్వు పద్యం చదివినప్పుడు ఆ పదాల్ని ఆనందరావు గ్రహించగలిగాడు. ఎందుకంటే శర్మని త్వరలో చంపబోతున్న నువ్వు ఆ అర్థాన్ని పద్యంలో ఇరికించి శర్మకి 'క్లూ' అందించావు.

"మేము నియోగించిన చారులు మీ ఎనిమిదిమంది చర్యల్ని గమనించారు. నీపై అనుమానం ఏర్పడింది.

"ఇంటివద్ద నింపాదిగా పద్యం గుర్తుకు తెచ్చుకున్న శర్మ డవుట్‌ఫుల్‌గా దాన్ని డైరీలో వ్రాసుకున్నాడు. ఈ హెచ్చరిక తనకేనన్న అనుమానం అతనికి చూచాయగా వచ్చింది. ప్రధాన అనుమానితుడుగా నీ పేరు ఉదాహరిస్తూ నీ తమ్ముడి విషయం క్లుప్తంగా వ్రాసి కాలేజీలో భద్రపరిచాడు. తనకేదైనా ఆపద సంభవిస్తే అందుక్కారకుడివి నువ్వేనని స్పష్టంగా రాశాడు.

"నువ్వుకూడ కొన్ని తప్పులు చేశావు. హత్య జరిగిన సమయంలో నీకు ఎలిబీ లేదు. శర్మ మరణవార్త విని స్నేహితుడిగా హుటాహుటిన వెళ్ళి సానుభూతి తెలియజెయ్యక మిగత ఏడుమంది కొరకు నిరీక్షించావు. అందరూ కల్సి కట్టగట్టుకొని శర్మ యింటికి వెళ్ళకుండా క్రయిమ్ బ్రాంచ్ హెడ్‌క్వార్టర్సుకి వచ్చి చక్రవర్తిని కలిశారు.

కమలినికి సానుభూతి తెలియజెయ్యాలని ప్రయత్నించామని, సాధ్యంకాక పోస్టులో పంపామని అబద్ధం చెప్పావు. ఆ తర్వాత కమలినిని కల్సి నీపై అనుమానం వుందో లేదో తెల్సుకోయత్నించావు. నిన్ను అనుమా

నిన్నూ శర్మ ఆధారాలేమైనా వదిలాడేమో కనుక్కోవాలని ప్రయత్నించావు.

"నీపై అనుమానం బలపడి ధృవపర్చబడ్డాక నిన్ను భయపెట్టి రెడ్ హ్యాండెడ్‌గా పట్టుకోవటంకోసం చక్రవర్తిని గొంతు మార్చి మాట్లాడమని టేప్ రికార్డర్‌ని టెలిఫోన్ ఎక్స్చేంజ్‌లో — అన్ చేసి కూచున్నాను. సులభంగా వల్లో పడిపోయావు. ఈ కేసెట్‌ని రేపు కోర్టులో సబ్మిట్ చేస్తాను...." అంటూ ముగించాడు జలంధర్, టేప్ రికార్డర్‌లోంచి కేసెట్ తీసి జేబులో వేసుకుంటూ.

—: అయిపోయింది :—

అష్టావధాన ప్రక్రియ గురించి నేను కోరిన వెంటనే విపులంగా విశదీకరించటమే కాకుండా రచన కనుగుణంగా నా అభ్యర్థనపై చక్కని పద్యాలు వ్రాసియిచ్చిన సాహితీ మిత్రుడు శ్రీ మేడవరం శివరామకృష్ణ (విరుపాపురం) గారికి హెర్మాఫ్రోడైట్‌ని గూర్చిన సమాచారం అందించిన డా॥ శివభూషణం (కర్నూలు) గారికీ యూనివర్సిటీ స్పాట్ వేల్యుయేషన్ సెంటర్‌కి సంబంధించిన క్లుప్త వివరాలందించిన శ్రీ సయ్యద్ అహమద్ (కర్నూలు) గారికి నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు.

— రచయిత